Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 14 (15637) | 1981 оной январиин 17, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

«ХАРААЛАГДАҺАН ЗОРИЛГОНУУДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТУЛА СОВЕТ БАЙГУУЛАЛТЫН БУУРАШАГҮЙ ХУСЭНҮҮДЫЕ, ОРОНОЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН БА ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН АСАРИ ЕХЭ ХҮСЫЕ, БАЙГААЛИИН БАЯН НӨӨСЭНҮҮДЫЕ ШАДАМАРААР ХЭРЭГЛЭХЭ ШУХАЛА. ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЫЕ ЭРИД ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ, БҮХЫ АРГА НӨӨСЭНҮҮДЫЕ АРАДАЙ АЖАХЫДА ЭЛСҮҮЛЭН ТАБИХА ГЭЭШЭ ПАРТИЙНА, ГҮРЭНЭЙ БА АЖАХЫН ЗУРГААНУУДАЙ, НИИТЫН БҮХЫ ЭМХИНҮҮДЭЙ, АЖАЛША КОЛЛЕКТИВҮҮДЭЙ, СОВЕТ ХҮН БҮХЭНЭЙ УЯЛГА МҮН».

(КПСС-эй ЦК-гай проектһээ).

Областной XXXI партийна конференци
ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Үсэгэлдэр Улаан-Үдэдэ областной XXXI партийна конференци хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проект тухай» республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. САГАНОВ элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Ярууны районой нэгэдэхи секретарь Н. Н. НАЙДАНОВ, «Бурятэнерго» управлениие эрхилэгшэ Г. О. БОРИСОВ, Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй начальник В. В. САРЖАН, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ М. В. МОХОСОЕВ, Сэлэнгын модоной баазын автомат түхэлэй линиин оператор Г. И. ПЕРОВ, профсоюзуудай областной соведэй түрүүлэгшэ А. Д. ЧУКАЕВ, республикын хүдөө ажахын министр В. У. ДАРХАНОВ, Улаан-Үдын районой «Маяк» колхозой парткомой секретарь М. В. МИХАЛЕВ, «БАМтоннельстрой» управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай проходчигуудай бригадир В. Р. ТОЛСТОУХОВ, республикын мелиорациин ба уһанай ажахын министр Л. А. САНЕЕВ, «Бурятгеология» нэгэдэлэй генеральна директор П. Ч. ШОБОГОРОВ гэгшэд хабаадаһан байна.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар В. Б. САГАНОВ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

«1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проектые областной партийна конференци бүримүһэн, гүйсэд дүүрэнээр һайшаан дэмжэжэ байһанаа баталан абаһан тогтоол соогоо элирхэйлээд, «Гол шэглэлнүүдые» арадай ажахын түсэбүүдэй, эмхидхэлэй ба политическэ бүхы хүдэлмэриин үндэһэ һуури болгон абахыень КПСС-эй обком, горкомуудые болон райкомуудые, партийна организацинуудые, совет органуудые, профсоюзай болон комсомолой организацинуудые уялгалаа. Промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэрые саашадань хүгжөөхын түлөө, ашаг үрэ болон хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхын, съездын урда тээхи социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай зохёохы эдэбхи үүсхэлые элсүүлхэ гэжэ тогтообо.

Удаань КПСС-эй областной комитедые, областной партийна организациин шалгалтын комиссиие, партиин XXVI съездын делегадуудые конференци һунгаба.

Областной XXXI партийна конференци дүүрээ гэжэ соносхогдобо. Делегадууд бултадаа хүл дээрээ бодоно. Партийна гимн — «Интернационалай» хүгжэм зал соогуур зэдэлбэ.

ОБЛАСТНОЙ XXXI ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ ҺУНГАГДАҺАН

КПСС-эй ОБКОМОЙ ГЭШҮҮД

льцман К. П.	Булдаев С. Н.	Казанцев И. В.	Николаев Б. И.	Семенов Б. С.
нгапов С. В.	Бурлаков М. П.	Карпов В. И.	Николаев Б. Н.	Скуратова Л. В.
нгархаев Б. Д.	Бурцев Н. Ж.	Колодина Л. Н.	Олмоева Е. К.	Тадвашкина Н. Л.
нтакшинова И. А.	Бутуханов Н. В.	Кондакова К. П.	Очиров Б. Р.	Таханов В. Д.
ржанович А. С.	Варфоломеев И. Т.	Кондрашов В. А.	Ошоров С. Л.	Туманова Н. А.
рхипов В. П.	Верещагин Г. И.	Конышев Ю. В.	Перов Г. И.	Убеев В. П.
рхипов С. Г.	Вовк В. Н.	Крючков Н. И.	Плотников А. И.	Урбуханова П. И.
адиев А. А.	Ворожейкин В. Р.	Кугаевский В. П.	Потапов Л. В.	Федоров Т. И.
адмаев С. С.	Гармаев Р. Б.	Кузнецова Л. Н.	Похосоев Л. Я.	Фролов Д. Ш.
азаров В. Б.	Гаськов М. М.	Леонов В. М.	Пыжиков М. М.	Хананова Л. И.
алалаешников П. В.	Гончиков Д. Д.	Лубсандоржиев К. Д.	Пытин И. М.	Хмелев А. И.
ардонов А. Б.	Горбунов П. А.	Лыкшитов В. Б.	Рабдаев Г. Л.	Ходаковский Ф. В.
асаев Г. Д.	Дамдинов Н. Г.	Лысов В. Ф.	Раднаев Д-Н. Т.	Цыбикжапов Д. Ю.
ахаев П. В.	Даржаев И. Д.	Мадыева Л. Д.	Раднаев Л. Б.	Цыденжапов Б. Ц.
ашкеев В. Н.	Дарханов В. У.	Малыгин Н. И.	Родионова О. В.	Цыденов А. Н.
аяртуев Р. Г.	Добрынина Е. Д.	Медведев И. С.	Розанов Н. А.	Черныш В. И.
елых О. Д.	Дмитриев Ю. Р.	Минин В. В.	Саганов В. Б.	Черняков И. Д.
еляков А. М.	Дружинин М. И.	Минченко Н. Б.	Сазонов В. Е.	Чукаев А. Д.
ерещинов А. С.	Жаргалов С. Б.	Митыпов Ц. Ц.	Сангадиева О. Э.	Шелковников Н. Е.
ирюков В. Г.	Завгородняя М. Ф.	Модогоев А. У.	Санжимитыпова Ц-Х. Ш.	Шестаков Г. П.
ондарь А. В.	Зинченко И. П.	Мохосоев М. В.	Санеев Л. А.	Шобогоров П. Ч.
орисов Г. О.	Именохоев А. А.	Найданов Н. Н.	Саржан В. В	Шомоев К. К.
удажапов С. П.		Наумова Н. Н.	Седых Л. Н.	Шункова М. Л.

КПСС-эй обкомой гэшүүндэ кандидадууд

галов В. К.	Гаврилова В. И.	Медведев П. Т.	Разумов В. И.	Табалаев Л. П.
ишеева Р. Ц.	Дабаева Н. П.	Мельников А. Д.	Рыжов Л. К.	Таханов А. Д.
алдуев А. Ц.	Данько А. А.	Мульченко Е. И.	Сакуев В. В.	Тугутов В. Е.
рдаханов П. Ф.	Днепровский Ю. А.	Нечаев А. Г.	Санданов В. Ц.	Филиппов С. М.
атоцыренова Е. Н.	Ефимова Т. Ф.	Нимаев В. Б.	Сайко А. Ф.	Хабалов М. М.
имбаев Г. М.	Евдокимова Н. Н.	Пермяков В. П.	Седов Ю. П.	Цыденжапов Д. Ц.
ессолов В. А-Б.	Калашников К. А.	Перфильев И. П.	Семенов М. И.	Цыренжапов Ю. Б.
ужинаев Н. Б.	Конев Г. М.	Потепалов А. Р.	Смолин А. В.	Цыремпилов Д. Т.
уркин А. Е.	Лумбунова Т. Ц.	Пуховской В. М.	Степанова Т. Н.	Шитиков Ю. В.
асильева А. Я.	Маханов М. Ф.	Раднаев В. Д.	Сыщук И. Я.	

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН ШАЛГАЛТЫН КОМИССИИН ГЭШҮҮД

лексеев Э. О.	Горлов В. М.	Инкеев В. Н.	Очирова Н. Р.	Тимашов В. С.
нтипина А. А.	Дашеева А. Д.	Капустина Т. В.	Пономаренко Г. М.	Ушакова В. В.
адеева Ф. Г.	Димитрова Л. Б.	Корнева В. И.	Ренчинов П. Э.	Цыдыпов Л. Ц.
азарсадаева Б. С.	Елизов Е. Ф.	Кузнецова В. В.	Санжиев С. Г.	Цыренов Ч. А.
еломестных Е. А.	Ендонов Ч. В.	Лапин В. И.	Санжицыбикова Л-Д. С.	Ченкиров Ф. И.
олонев Д. П.	Жалсараев Д. З.	Мокеев Ю. Д.	Скубаренко Е. Н.	Шагдаров М. Ж.
рзинский А. А.	Жданов В. А.	Нимаева Е. Б.	Сидорин А. А.	Шагдурова Е. Ц.
адунчик Н. И.	Железняков Ю. В.			

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД

ксенов В. И.	Бардунаев В. И.	Бурлаков М. П.	Саганов В. Б.	Семенов Б. С.
льцман К. П.	Беляков А. М.	Дашиев Д. Ц.	Сангадиева О. Э.	Соснов И. Д.
азыкин П. И.	Бирюков В. Г.	Модогоев А. У.	Седых Л. Н.	Цыденжапов Д. Ц.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ ПЛЕНУМ

Үсэгэлдэр шэнээр һунгагдаһан КПСС-эй обкомой нэгэдэхи пленум боложо үнгэрөө. Пленум эмхидхэлэй асуудалнуудые хараһан байна.

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретаряар, бюрогой гэшүүнээр нүхэр А. У. Модогоев һунгагдаба. КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретаряар, бюрогой гэшүүнээр нүхэр В. Г. Бирюков һунгагдаа. КПСС-эй обкомой секретарьнараар, бюрогой гэшүүдээр нүхэд А. А. Бадиев, В. Ф. Лысов, Л. В. Потапов гэгшэд һунгагдаһан байна.

КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүдээр тэрэшэлэн нүхэд А. М. Беляков, И. П. Зинченко, В. Б. Саганов, Б. С. Семенов, А. Д. Чукаев, К. К. Шомоев һунгагдаа.

КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүндэ кандидадуудаар нүхэд А. С. Берещинов, С. П. Будажапов, Г. И. Верещагин, И. В. Казанцев, Т. И. Федоров гэгшэд һунгагдаба.

КПСС-эй обкомой таһагуудые даагшанарые пленум батлаһан байна. Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагшаар К. К. Шомоев, пропаганда ба агитациин — В. М. Леонов, наукын ба һуралсалай эмхи зургаануудай — Л. Я. Похосоев, соёлой — В. Б. Базаров, промышленностиин — Н. А. Розанов, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин, худалдаа наймаанай — С. Н. Булдаев, барилгын —В. Б. Лыкшитов, транспортын ба хэлхеэ холбооной — Л. П. Табалаев, хүдөө ажахын — Б. Н. Николаев, захиргаанай органуудай — К. А. Калашников, юрэнхы —М. М. Гаськов, финансово-ажахын —Г. М. Конев гэгшэд баталагдаба.

КПСС-эй обкомой дэргэдэхи партийна комиссиин түрүүлэгшээр А. Б. Бардонов баталагдаа.

«Правда Бурятии» газетын редактораар И. В. Казанцев, «Буряад үнэн» газетын редактораар Р. Б. Гармаев баталагдаһан байна.

• • •

Областной партийна организациин шалгалтын комиссиин заседани болобо. Комиссиин түрүүлэгшээр Ф. И. Ченкиров һунгагдаба.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

УЯЛГАМНАЙ ҮЛҮҮЛЭГДЭНЭ

Партиин XXVI съездын нээгдэхэ үдэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтахын тула манай совхозой малшад социалис мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө үсэд шангаар хүдэлнэ.

Мүрысэгшэдэй дунда үбгэжоол Сундо Бадмаевич Убушеев түрүү һууринда гаранхай. Тэрэ Дарима Абидуевна хүгшэнтэеэ 154 шахамалнуудые харууһалжа байдаг юм. Урма зоригтойгоор ажалладаг эдэ хоёр үхэрнүүдээ харууһалха онол аргаар, дүй дүршэлөөр баян. Тэдэнэрэй тэжээһэн мал 380—400 килограммда хүргэгдэжэ, тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагдадаг.

Байгша ондо шахамалнуудта эдюулэгдэхэ тэжээл хүсэд хүрэхоор бэлэдхэгдэжэ, гүүртын газаа асарагданхай. Шахамалнуудаа һайнаар харууһалжа, бүдүүн, шэмэтэ тэжээл болон талха тарианайнгаа зүйлнүүдые зүбөөр хубаарилан эдюулжэ, бүлеэн уһаар хангаһанай ... шэгнүүрыень сүүдхэ бүридэ дунда зэргээр 850 г... дээшэлүүлжэ шадаба. Тиигэжэ 360 килограммда хүргэгдэһэн үхэрнүүд эдэ ...нүүдтэ бэлэдхэлэй пунктда тушаагдажа эхилээ.

Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда совхознай түсэбэй ёһоор, 250 центнер мяха гүрэндэ худалдаха уялгаяа партиин XXVI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр үлүүлэн дүүргэхэ байна.

В. БАЯНОВ,
Хурамхаанай совхозой бухгалтер.

Дабаатын һаалиин фермын коллектив Бэшүүрэйнгээ район соо социалис мүрысөөндэ шалгаржа, жэл бүри түрүү һууринда гарадаг. Дүй дүршэлтэй үниинэй һаалишан Екатерина Андреевна Беломестных һаалишадай мүрысөөнэй манлайда дабшадаг. Тэрэ областной XXXI партийна конференциин делегадаар һунгагдажа, республикынгаа коммунистнуудай дээдын хуралдаанда хабаадаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. А. Беломестных.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МОСКВА ШАДАРАЙХИДАЙ АЖАЛАЙ ДАБШАСА

Москва шадарай коммунистнуудай хахад миллион шахуу отрядай эрхим түрүү түлөөлэгшэд январиин 15-да Союзуудай байшангай Колонно зал соо сутларба. Московско областной тоосоото һунгалтын партийна конференци хүдэлмэреэ эхилһэн байна.

Суглаарагшалта халуун дулаанаар угтагдажа, нүхэд Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, М. В. Зимянин, К. В. Русаков гэгшэд конференциин президиумдэ һууба. Партийна, совет, ажахын ажал ябуулагшад, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, эрдэмтэд болон соёлой хүдэлмэрилэгшэд, ажалай ветерануud энд байлсаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюроһоо бүридэһэн хүндэтэ президиумые делегадууд ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаба.

КПСС-эй Московско областной комитедэй тоосоон, шалгалтын комиссиин тоосоон, «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проект тухай элидхэл, мүн областной партийна организациин хүтэлбэрилхы органуудые, КПСС-эй XXVI съездэ делегадуудые һунгалга конференциин зүблэхэ зүйлдэ табигдана.

КПСС-эй МК-гай нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп партиин обкомой тоосоото элидхэл хэбэ.

Московско областиин коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые, арбадахи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэхын тула зохёохы ёһоор, ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлһэн байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Энэ үе соо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 21 процентээр ургаа, эрхим шанартай эдлэл хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга дүрбэ дахин дээшэлээ.

Хүдөө ажахые хүгжөөлтэдэ, партиин социальна программые бэелүүлгэдэ нилээд ехэ амжалта туйлагдаа.

Шэнэ табан жэлдэ амжалтата ажалай үндэһэ һуури байгша ондо табигдаха ёһотой гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Тиимэһээ жэлэй түрүүшын үдэрһөө улам эршэмтэйгээр ажаллаха хэрэгтэй.

Московско областной партийна организаци саашадаашье ленинскэ партиин дайшалхы отряд байха гэжэ, нийслэлэй областиин коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор, ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха юм гэжэ элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн делегадууд партиин Центральна Комитедые, ЦК-гай Политбюрое, нүхэр Л. И. Брежневые найдуулба.

(ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
УКАЗ
НҮХЭР Г. П. ВЕСЕЛОВЫЕ РСФСР-эй ГЭГЭЭРЭЛЭЙ МИНИСТРЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум ингэжэ тогтообо:

Нүхэр Веселов Георгий Петровичые РСФСР-эй гэгээрэлэй министрээр томилхо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1981 оной январиин 15.

АМЖАЛТА ТҮГЭСӨӨР ДҮҮРЭБЭ

Автономито республикын байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Хальмагай АССР-эй литература, искусствын үдэрнүүд Москвада дүүрэбэ. Январиин 15-да Литераторнуудай түбэй байшан соо болоһон Хальмагай литературын үдэшэ һайндэрые түгэсхэһэн байна. Аха дүү республикын элдэб үеын уран зохёолшодой зохёолнуудһаа хэһэгүүд тэрээн дээрэ соностоһон, искусствын уран бэлигтэнэй концерт болоһон байгаа.

Мэргэжэлтэ ба уран һайханай бүлгэмэй түрүү коллективүүдэй табиһан концерт-наадан Хальмагай соёлой ажабайдалые али бүхы талаһаань харуулба. Репертуарайнгаа эрхим зохёол бүтээлнүүдтэй москвагайхидые танилсуулһан «Тюльпан» гэжэ дуу, хатарай гүрэнэй ансамбль түрэл арадайнгаа хүгжэмтэ болон хатарай соёлые 40 гаран жэл соо олоной дунда дэлгэрүүлжэ байнхай. Бүхэсоюзна выставкэнүүдтэ Хальмагай уран зурагай искусствые нэрэтэй солотойгоор түлөөлдэг мэдээжэ урашуулай, залуу уран зохёолшодой бүтээлнүүд Зүүн зүгэй арадуудай искусствын гүрэнэй музейдэ табигдаба. Аха дүү республикаһаа ерэһэн айлшад нийслэл хотын предприятинуудта ошожо, бэлиг шадабаряа харуулаа.

(ТАСС).

ОБЛАСТНОЙ XXXI ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

ТООСООТО ЭЛИДХЭЛНҮҮДЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь А. М. БЕЛЯКОВ:

Нүхэдүүд! Областной партийна XXXI конференци республикын коммунистнуудай ажабайдалда ехэ үйлэ хэрэг болобо. КПСС-эй XXVI съездын урда тээхэнэ боложо байһаараа тэрэ иланагаяа гайхамшаг лэ. Энэ ушар тоосоото һунгалтын бүхы кампаниие элирхэйлэн харуулһан байна.

Тоосоото һунгалтын суглаануудта, заводской, районно болон городской партийна конференцинүүд дээрэ коммунистнууд экономико ба соёл культурые, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгые партиин зүгһөө хүтэлбэрилгын, парти доторойн ажабайдалай асуудалнуудые үнэн зүрхэнһөө, бүтэмжэтэй һайнаар шэнжэлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд тоосоото һунгалтын кампанида горитой нүлөө үзүүлэә.

«1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проектые городой коммунистнууд, ажалшад ехэ һонирхолтойгоор угтаһан байна. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад болон интеллигенци тэрэниие зүбшэн хэлсэхэдээ, партиин энэ программна документын асари ехэ удха шанартай байһые тэмдэглэнэ.

Арбадахи табан жэл хадаа коммунизм байгуулхын түлөө манай партиин, совет арадай тэмсэлэй толотомо хуудаһан болобо. Энэнь манай республикын жэшээ дээрэһээ элеэр харагдана. Тоосоото үе соо, арбадахи табан жэлэй үедэ Буряад ороной коммунистнууд партиин областной комитедэй хүтэлбэри доро ехэ хүдэлмэри хээ, республикын экономико болон соёлые хүгжөөлгэдэ амжалта туйлаа. Городой коммунистнууд энэ хэрэгтэ хубитаяа оруулһан байна.

Табан жэлэй үедэ Улаан-Үдэ хурдан түргэнөөр хүгжөө. Городой промышленностиин үйлэдбэриин гол фонднууд 1,5 дахинһаа үлүүгээр ургаа. «Бурятферммаш» заводой түрүүшын ээлжээн, гадар хубсаһа нэхэдэг фабрика, һүнэй шэнэ завод, бусад предприятинууд, цехүүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа.

Улаан-үдынхидэй ажабайдалые улам һайжаруулхын тула ехэ юумэн хэгдээ. 615 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байшан гэрнүүд, 2800 хүнэй һууритай һургуулинууд, 2000 хүнэй һууритай хүүгэдэй саад болон яслинууд, халаан соо 1500 хүнэй бэеэ үзүүлхэ поликлиникэнүүд, мүн бусад олон барилганууд ашаглалгада оруулагдаба.

Рознична худалдаа наймаанай болон нийтын эдеэ хоолой эрьесэ — 22, хүн зоной ажаһуудал хангалгын хэмжээн 23 процентээр ургаа.

Табан жэлэй турша соо городой ажахые хүгжөөлгэдэ, болбосон түхэлтэй болголгодо 24 миллион түхэриг гаргашалагдаһан байна.

Гэбэшье городой ажалшадай ажал хэрэг амжалтатай һайн гэхын аргагүй. Ехэ дутуу дунданuудай үшөөл ушаржа байһаниинь халагламаар.

Дулаагаар хангалгые хүгжөөлгэ мүнөө манай түрэл хотодо шиидхэгдэхэ ёһотой эгээл шухала асуудалнуудай нэгэниинь болоно. Хото городто саашадаа хэгдэхэ барилга, промышленностиин хүгжэлтэ 2-дохи ТЭЦ-эй барилгатай сэхэ холбоотой байна. Арбадахи табан жэлдэ ТЭЦ-эй барилгые эхилээдүй байһан ушар бидэнэй ажал хэрэгэй дутагдалнуудай нэгэниинь болоно. Станци бариха гэээшэ ехэ, шухала хэрэг мүн. Тэрэнэй үнэ сэн 250 миллионһоо дээшэ түхэригэй, 840 мянган киловатт хүсэтэй болохо юм.

Саашанхи жэлнүүдтэ республикын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые комплексоор хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор 2-дохи ТЭЦ-эй барилгые 1983 ондо эхилхээр хараалагдахадань, энэ жэлдэ, 1982 ондо бэлэдхэлэй хүдэлмэриие үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнууд олон. Нэн түрүүн ТЭЦ-эй барилгын управлениин хүсые үргэдхэхэ, тэрэнэй үйлэдбэриин баазые хүгжөөхэ, барилгашад болон хабсаргагшадай ажаһууха байшан гэрнүүдые олоор бариха шухала. ТЭЦ-эй дулаа үгэлгын түрүүшын хүсэнүүдые 1985 ондо ашаглалгада оруулхын тула 80 миллион шахуу түхэригэй хүдэлмэри бэелүүлхэ хэрэгтэй. Иимэ ехэ хүдэлмэри хэлгэдэ бэлдэхэ гэээшэ гол зорилгомнай болоно.

Энэ шухала зорилгоёо шиидхэхэдэмнай, партийна, совет органууд эдэбхитэйгээр туһалха ёһотой. ТЭЦ-ые барилга энерго-барилгашадай болон «Бурятэнергын» бэелүүлхэ хэрэг болоно гэжэ тоолохо гэээшэ буруу. Городой промышленна предприятинууд, «Улан-Удэтрансстрой», «Бурятпромстрой» трестнүүд, байшан гэр баридаг комбинат, республикын Гэр байрын коммунально-ажахын министерство станциин барилгашадта ехэ туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Манай ажалда бусадшье дутуу дунданууд, бэрхэшээл түбэгүүд тохёолдоно. Үйлэдбэриие түсэблэлгэдэ, хүтэлбэрилгэдэ, ажалай эмхидхэлдэ ушарһан дутуу дунданууд эдэ бүгэдэндэ нүлөөлһэн байна.

Хүдэлмэриин түхэл шэнжые, арга онолнуудые нарижуулан һайжаруулха, хүдэлмэриин ленинскэ гуримые баталха гэээшэ партийна хүтэлбэриин амжалтын шухала нүхэсэл болоно гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ тэмдэглэгдээ һэн. Абтаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлгые хиналха, шалгаха гэээшэ шухала удха шанартай. Мүнөөдэр элидхэл дотор энээн тухай тон зүбөөр хэлэгдээ. Үнгэрһэн тоосоото һунгалтын суглаанууд, конференцинүүд дээрэ коммунистнууд энэ асуудалда ехэ анхаралаа хандуулһан байгаа.

«Үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол парторганизациин ажал ябуулгын хэмжээе дээшэлүүлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлбэ. Энэ талаар яһала ехэ юумэн хэгдээ. Гэбэшье тэрэниие саашадань һайжаруулха шухала.

Мүнөө городой ажалша коллективүүдтэ 1981 оной социалис уялганууд абтажа байна. Республикын ниислэл хотын коммунистнууд, ажалшад социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула шухала хэрэгтэй бүхы юумэ хэжэ, манай ленинскэ партиин XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха юм.

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй слесарьнүүдэй бригадир В. А. ПОПОВ:

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой коллектив арбадахи табан жэлэйнгээ даалгабаринуудые технико-экономическа бүхы тоо, хэмжээнүүдэй талаар бүхы дээрэнь дүүргээ.

Заводой 10 цех, 73 бригада, мянга шахуу хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэнхэй. Гэхэ зуура, зарим участогуудта түсэб даалгабаринуудай хаһа саг соогоо дүүргэгдэдэггүй, ажалай журам эбдэдэг ушарнуудай бии байһан тухай сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалайнгаа эсэсэй үрэ дүнгэй түлөө харюусалгын үндэр мэдэрэлтэй байха, хүдэлмэриингөө нөөсэ арга боломжонуудые сүм хэрэглэхэ ябадал хангаха ёһотойбди.

Ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэбэл, тиимэ юумэнэй туйлагдахань лабтай. Ажахы эрхилэлгын онол аргые улам нарижуулан һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдээжэ тогтоолой гараһанһаа хойшо иимэ гурим нэбтэрүүлэгдэжэ захалһан байна.

Нэгэ нарядаар хүдэлмэрилдэг бригаданууд болгон хүдэлмэришэдые нэгэдхэхэдэ, ажал, үйлэдбэри, коллективүүд доторхи хүнүүдэй хоорондын харилсаае шэнэ гуримаар, бүри һайнаар эмхидхэхэ арга олдоно. Иимэ туримай тон һайн байһые манай вагон бүридүүлэн хабсаргадаг цехэй, вагонно бүхы участогай ажал хэрэгүүд лаблан батална.

Цехэй хүтэлбэри партийна организацитай хамта. 3—4 хүнһөө бүридэһэн жэжэ бригадануудые бүри томо, эхилһэн хүдэлмэрэе эсэстэнь хүргэдэг, комплексно бригаданууд болгон нэгэдхэжэ байнхай. Эмхидхэхы шадабаритай, хэрэгээ һайн мэдэхэ коммунист-хүдэлмэришэд тиимэ бригадануудые толгойлхоор томилогдоно. Вагонуудай тэргэнүүдые заһабарилдаг һалбари удаан саг соо манай цехтэхи эгээн тээгдэнги участок байһан юм. Тэндэ хэдэхэн жэжэ бригаданууд хүдэлмэрилдэг, бэе бэеһээ дулдыдадаг байгаа. Зарим хүдэлмэришэдэй ажалдаа гараагүй һаань, халаанай даалгабаринууд таһалдадаг, али нэгэ бригадын һамшаа һаань — хамжаата цехүүд гээгдэлдэ оролог, хүдэлмэришэдэй урма хухардаг, тиигээд һарын һүүлдэ сагһаа галуур хүдэлмэрилхэ ябадал олошордог байгаа.

Тэргэнүүдые заһадаг участогта 35 хүнһөө бүридэһэн, нэгэ нарядаар хүдэлмэрилдэг комплексно бригадын эмхидхэгдэһэнэй һүүлээр, энэ коллектив цех доторһоо гална, мүн вагон заһабарилдаг бүхы участогта түрүү болонхой.

Хэрэгээ һайн мэдэхэ, залан сэхэ, ажал шадамараар эмхидхэдэг коммунист Юрий Андронович Зайцевые бригадир болгон табиһан юм.

Вагон-кузовай цехэй дулаасуулгын участок вагон заһабарилдаг һалбариин хүдэлмэриие хойшо татадаг байһан. Эндэхи зарим хүдэлмэришэд вагонуудые задалдаг, нүгөөдүүл хабсаргадаг байгаа. Иимэ гурим вагонуудые бүридүүлэн хабсаргаха хэрэгтэ ехэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулдаг байгаа. Тиимэһээ эхилһэн хүдэлмэрээ эсэстэнь хүргэхэ бригаданuудые эмхидхэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн юм. Нэгэ нарядаар түлөөһэеэ абадаг түрүүшын бригадые коммунист Валентин Алексеевич Махалов толгойлдог болоо һэн.

Иимэ бригадын эмхидхэгдэһэнэй һүүлээр. нэгэ һарын үнгэрөөд байхада, коллективэй ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлһэн, заһабарилгын шанар һайжарһан, детальнууд һайн байдаг болоһон. Тон шухала таланъ юуб гэхэдэ, хүдэлмэри шэнэ гуримаар эмхидхэлгын үлэмжэ һайниие хүдэлмэришэд ойлгоо һэн. В. А. Махаловай бригадын жэшээгээр мүнөө цех дотор дүрбэн тиимэ бригада эмхидхэгдэнхэй. Дулаасуулгын участок ойрын сагаар гээгдэнги байхаяа болихо гэһэн этигэл түрэнэ.

Манай һанамжын ёһоор, энэ хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, журам бэхижүүлхэ зүб зам болоно. Манай заводто бүхы хүдэлмэришэдэй 76 процентые нэгэдхэдэг 484 бригада эмхидхэгдээд, хүдэлмэрилжэ байна. Гэхэ зуура, ажалда хабаадаһанай зэргээр түлөөһэ абадаг, эхилһэн хүдэлмэрэе эсэстэнь хүргэдэг комплексно бригаданууд мүнөө манайда үшөөл үсөөн байһаар. Эрхим түрүү бригадануудай хүдэлмэриин дүй дуршэлые гүйсэд шудалангүй дэлгэрүүлнэбди.

Тиимэһээ заводой партийна комитет энэ талаар үшөө ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй байна.

Социалис мүрысөөнэй [...]гые улам дээшэлүүлхэ [...]шэ заводой коммунист[...] дай шиидхэхэ үшөө нэгэ [...] хала зорилго болоно.

Манай заводто мүры[...] эмхидхэлгын ехэ дүй [...]шэл сугларанхай. Тиигэ[...]шье, тэрэнэй хүмүүжүүл[...] арга боломжонууд хүсэд [...]рэглэгдэнэгүй. Партийна [...] организацинууд социал[...] мүрысөө эмхидхэлгын [...] шатын уялгануудые аба[...]һаа, тэдэнэй дүүргэлтэ [...]тахаһаа, хүдэлмэриин [...] дүршэлые шэнжэлхэһээ [...]лээд, дүнгүүдыень согсо[...] гаргаха хүрэтэрхи бүхы [...]дэлмэриин хэм хэмжээе [...]шэлүүлхын тула оролдо[...] гаргаха зэргэтэй.

Партиин XXVI съезд[...] хүндэлэлдэ социалис мү[...]сөө һайнаар эмхидхэбэл, [...]бан нэгэдэхи табан жэ[...] түрүүшын жэлые һайн[...] эхилхэһээ гадна, 1981 о[...] түсэб амжалтатайгаар дүүр[...]хэ хэрэгтэмнай туһалха б[...]ха гээд тоолонобди.

Областной XXXI партийна конференциин делегадууд—Буряадай арадай уран зохёолшо Н. Балдано, «Бурятпромстрой» нэгэдэлэй үйлэдбэриин-техническэ бүридхэл бэелүүлдэг управлениин партгрупорг Н. Постников, Хориин районой Хориин совхозой хонишон-зуутан К. Танганов, Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой токарь В. Шумилов забһарлалгын үедэ хөөрэлдэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

КПСС-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Р. ДМИТРИЕВ:

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, районой промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Арбадахи табан жэлдэ район дотор промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 35,4 процент, ажалай бүтээсэ 30,6 процент ургаа. Тиихэдэ эдэ бүхы продукциин гурбанай хоёр хубинь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Промышленна продукци худалдаха түсэб 101 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур табан миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаа.

Ажалша олон коллективүүд арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь холо урид дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Шэнэ-Бэрээнэй гол завод продукци гаргаха хэмжээгээ хоёр дахин нэмээһэн байна. Тиихэдэ арбадахи табан жэлээ Элхинэй автомобиль заһабарилгын завод һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр түгэсхэбэ. Эндэ ажалай түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ талаар һайн дүй дүршэл олдонхой. Тингэжэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэн, продукциин шанар һайжаруулһан байха юм.

Арбадахи табан жэлэй туршада нилээд ехэ барилга хэгдээ. Загарайн бройлерно фабрика, Шэнэ-Бэрээнэй гол заводой котельнын түрүүшын ээлжээн, 1200 үнеэнэй байха һаалиин фермэ гэхэ мэтэ ашаглалгада оруулагдаа. Үшөө соёлой байшангууд, сад-ясли, һургуули, поликлиникэнүүд болон гэр байранууд баригдаа.

Районой промышленностиин экономикые партийна талаһаа хүтэлбэрилхэ хэрэг саашадаа үшөөл нарижуулан һайжаруулагдаха ёһотой гээд партиин райком тоолоно. Промышленна зарим предприятинууд гол номенклатураараа түсэбөө дүүргээгүй. Бидэ түсэблэлгэ үшөөл һайжаруулжа шадаагүй байнабди.

Районой колхоз, совхозуудай байдал хүдөө ажахыда үгтэһэн мүнгэ зөөриин харюулагдаагүй байһые харуулна. Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха хэмжээн юһэдэхи табан жэлэйхидэ орходоо нэгэ бага ургаа.

Энээнэй шалтагаан гэхэдэ, нэн түрүүн үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ дутуу дунданууд олон. Эндэ эмхидхэлэй, хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри шухала. Колхоз, совхозуудай парткомуудай хүдэлмэридэ тодо гурим табигдаагүй байһаар. Партийна олон организациин секретарьнар удаан болонгүй һэлгэгдэнэ. Эндэһээ саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулагданагүй бшуу.

Газарай ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула газарай хүрьһэ аршалан хамгаалха талаар хэмжээнүүдые абаха асуудал партиин областной комитедтэ шиидхэгдэхэ ёһотой гээд бидэ һананабди. Мүнөө энэ талаар колхоз, совхозуудта хэрэгтэй техникэ дуталдана. Энэ талаар Госкомсельхозтехникэ нэгэдэл ажахынуудые комплексно гуримаар хангаха хэрэгтэ ёһотой эмхидхэгшэ болохо ёһотой. Тэжээлэй асуудал шиидхэхын тула мелиоративна барилга һайжаруулха хэрэгтэй. Теэд «Бурводстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл колонно жэлһээ жэлдэ түсэбөө дүүргэнэгүй.

Тэрэшэлэн трансформаторна подстанци болон электрын элшэ хүсэнэй линии районой ажахынуудай эрилтэ хангажа шаданагүй. Электрын элшэ хүсэ дамжуулга таһалдажа, үйлэдбэридэ нилээд ехэ хохидол ушаруулна. «Бурятэнерго» нэгэдэл эдэ асуудалнуудые дары шиидхэхэ ёһотой.

Эмхидхэлэй-партийна болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри тухай хэлэбэл, КПСС-эй райком гол анхаралаа хүдэлмэриин онол арга нарижуулан һайжаруулха, партийна организацинуудай дайшалхы үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хандуулна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Партийна организациин секретарьнар болон райкомой хүдэлмэрилэгшэдтэй ябуулагдаха хүдэлмэри гуримшуулагдаа.

Кадрнуудай мэргэжэл шадабари саашадань дээшэлүүлхын тула семинар, уулзалга болон зүблөөнүүд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ. Мүнөө үедэ кадрнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэридэ үйлэдбэри дээрэ ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэг гол һуури эзэлнэ. Тиихэдэ абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинан шалгаха гэээшэ мүн лэ шухала. Энэ асуудалаар хөөрэлдөөн партиин райкомой пленум болон партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ болоо һэн.

Манай районой хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай проектые үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэжэ, түрэл партиингаа XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха байһанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. И. ПЛОТНИКОВ:

Һүүлэй жэлнүүдтэ район доторнай 1000 гаран гектар шэнэ газар ашаглагдаһан, 3,5 мянга шахуу гектарта культур-техническэ хүдэлмэри хэгдэһэн, 4 мянга гаран гектар газарай уһалууриин системэ шэнээр түхеэрэгдэһэн, 2 водохранилищи баригдаһан байна.

Тэрээнһээ гадна мяха, һү үйлэдбэрилхэ талаар хэдэн комплекс, холимол тэжээл үйлэдбэрилхэ ажахынууд хоорондын цех ашаглалгада оруулагдаа. Үйлэдбэри оньһожоруулха талаар хэгдэһэн ехэ хүдэлмэриин ашаар мал ажалые тусхай шэглэлтэйгээр эрхилхэ ба томодхохо түсэбнай урагшатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Хүдөө ажахын продукциин жэлэй дунда зэргын үйлэдбэри 16,7 процентээр ургаа, юһэдэхи табан жэлэйхитэй сасуулбал, һү худалдалга 10 процентээр, ноохо — 13 процентээр, мяха — 4, хартаабха — 30 процентээр дээшэлһэн байна.

Тиигэбэшье ороохо таряа, мяха, овощ худалдаха түсэбөө районмнай дүүргэжэ шадаагүй, тэжээлэй бата һайн үндэһэ һуури байгуулха гол зорилгомнай шиидхэгдээгүй байһаар. Мал ажалдамнай гарза хоролто үшөөл ехэ үзэгдэнэ, ажалай бүтээсэ хангалтагүй байһан зандаа.

Байгаалиин эрхэ байдалай хэды бэрхэшээлтэй байбашье, газараа мартадаггүй, тэрээндээ эзэн ёһоор хандадаг ажахынуудта амжалта заабол туйлагдана гэжэ бодото байдал харуулна. Жэшээлхэдэ, «Победа», XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай, Бодонгуудай, Дзержинскиин нэрэмжэтэ болон бусад совхозуудай коллективүүд район доторой дундуур хэмжээнһээ дээшэ ургаса ямаршье жэлдэ илгаагүй хуряана. Тэдэнэр хододоо өөрын тэжээлтэй, һайн үрэһэтэй байдаг, хүдөө ажахын продукци абалгаяа жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлнэ, экономическа дүнгүүдынь һайжарна, кадрнуудай ба социальна асуудалнуудаа зүбөөр шиидхэнэ.

Үнгэрһэн табан жэл бидэниие олон юумэндэ һургаха зэргэтэй. Түрүү дүй дүршэлэй, эрдэм наукын туйлалтануудай үйлэдбэридэ һулаар нэбтэрүүлэгдэдэг байһаниинь халагламаар. Гол технолог—агрономой үүргэ анхарагдаагүй байшоо. Газар тарялангай структура үндэһэгүйгөөр хубилгагдаа.

Эдэ алдуу эндүүнүүдээ усадхажа, агрономууд [...]лон ажахынуудай [...]тэлбэрилэгшэдтэ газарай [...]би заяа өөһэдөө шиид[...] эрхыень олгохо шухала.

Район доторнай мелиор[...]тивна хүдэлмэри удаана[...]шье һаа, яһала ябуулагд[...] гэжэ хэлэлтэй гээшэ. [...]лагдадаг газарнууднай [...]най дутамаг дээрэһээ [...] наһанда хүрэмэ ургаса үш[...] үгөөдүй байһаар. Энэ тала[...] Түгнын болон Бэшүүрэй [...]луурнин системэнүүдые [...]дамаар.

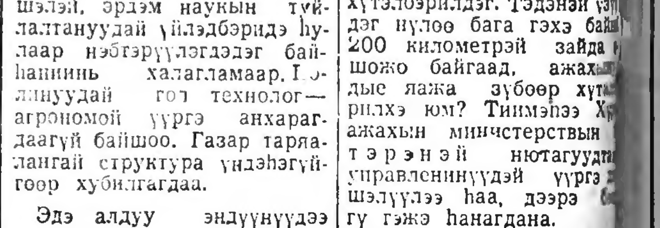
Арбан нэгэдэхи табан [...] соо бидэ 4—5 водохра[...]лищи бариха ёһотойб[...] 5000 гектар газарые онь[...]жоруулагдамал аргаар [...]ха байнабди. Эдэ бүгэд[...] 4—5 миллион түхэриг [...]гашалагдабашье, 3—4 [...]лэй турша соо аша [...] харюулан, гарзаяа тэхэрю[...] хэ зэргэтэй.

Мал ажалые хүгжөөха[...]рэгтэ тэжээлэй бааза [...] һуури эзэлнэ гэжэ элид[...] дотор зүб тэмдэглэгд[...] Энээнэй хажуугаар респ[...]лика доторнай малай, ил[...]гаяа хониной үүлтэр [...]жаруулха хүдэлмэридэ [...] харал багаар хандуулагд[...] гэжэ һанагдана.

Малай үүлтэр һайжару[...]ха хүдэлмэридэ хамаган[...] анхарал табихаар боло[...] Үүлтэртэ малай ажахыну[...] гэжэ манда үнэн дээрээ [...] үсөөн байна. Энэ асуудал[...] хөөрэлдөөн яһалал болод[...] теэд туйлаһан дүнгүү[...] алдажа байһыемнай бодо[...] байдал гэршэлнэ.

Хүдөө нютагуудта дэ[...]гарай мэргэжэлтэд дуталда[...] дунда шатын хүтэлбэрил[...]шэд хаанаашье хүртэнэг[...] Салингайнь бага, трансп[...]гын, байрын хүртэдэг[...] дээрэһээ энэ тушаалда [...]нууд орожо үгэнэгүй. Ма[...] райондо жэл бүхэндэ [...] шахуу механизаторай б[...]дэгдээшье һаа, олон мэр[...]жэлтэй механизаторнууд [...]тоногүй. Совет Армиин [...]банһаа бусаһан залуушу[...] оройдоошье байжа үгэнэг[...]

Партиин обком болон М[...]нистрнүүдэй Совет олон [...]то трестнүүдэй хүдэлмэр[...] гүнзэгыгөөр һонирхожо, [...]га эрилтэ табяа һаа[...] һайн бэлэй гэжэ һанагда[...] Манай район 14 ажахы[...] юм. Тэдэниие мнай зург[...] ондоо трест болон нэгэд[...] хүтэлбэрилдэг. Тэдэнэй үз[...]дэг нүлөө бага гэхэ бай[...] 200 километрэй зайда [...]шожо байгаад, ажахы[...]дые яажа зүбөөр хүт[...]рилхэ юм? Тиимэһээ Х[...] ажахын министерствын [...] тэрэнэй нютагуудт[...] управленинүүдэй үүргэ [...]шэлүүлээ һаа, дээрэ [...]гү гэжэ һанагдана.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхилэгшэ Ф. В. ХОДАКОВСКИЙ:

Партиин областной комитедэй тоосоото элидхэл дотор БАМ-ай Буряадай участогай барилгын коллективүүдэй хүдэлмэри шэнжэлэгдэбэ. Манай участок хадаа харгы замай эгээл хүшэр бэрхэшээлтэй, ерёо нарин участок болоно.

Участогаймнай транспортна барилгашад арбадахи табан жэлэй даабариие 4 жэл 7 һарын туршада дүүргээ, съездын урда тээ абаһан социалис уялгануудаа бэелүүлээ, барилгын эхилһэнһээ хойшо хахад миллиардһаа үлүү түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэжэ, табан жэлэй даабариһаа гадуур 65,7 миллион түхэригэй ажал бүтээгээ гээд республикын коммунистнуудай дээдэ хуралдаанда элидхэхыемни зүбшөөгыт. Табан жэлэй үедэ БАМ-ай Буряадай участогай транспортна барилгашадай олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн ажалша коллектив байгуулагдаба. Манай коллективтэ 22 мянга гаран хүн хүдэлнэ. Арбадахи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ участогаймнай барилгашад 151 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хээ. Энэнь табан жэлэй түрүүшын жэлэйхидэ орходоо 3,5 шахуу дахин үлүү байна.

Байгал-Амарай түмэр замай транспортна барилгашадай ажалай ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев бидэниие амаршалаа һэн. Амаршалга доторнь барилгашадай ажалда үндэр сэгнэлтэ үгтэһэн, саашанхи зорилгонууд тодорхойлогдоһон байха юм.

Үнгэрһэн үе соо 1400 километр утатай автомобилиин харгы, түмэр замай далан, электро-дамжуулгын лининүүд баригдаа, 8 мянган погонно метр гол тоннельнүүд малтагдаа, түмэр замай 67, автомобилиин харгын 74 хүүргэ баригдаа.

Бидэ, БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад, республикын Хойто хизаар нютагуудые үндэһөөрнь хубилтаһандаа угаа баяртайбди. Байгал-Амарай түмэр замай барилгын эхилһэнһээ хойшо Буряадай участогта 14 һууриин тосхон байгуулагдаа, ехэ ерээдүйтэй Северобайкальск гэжэ шэнэ город болхоогдоо. Барилгашадай һууриин тосхонуудта, мүн Северобайкальск хотодо 290 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд, хэдэн арбаад һургуулинууд, хүүгэдэй сад-яслинууд, столовонууд, хүн зоной ажаһуудал хангалгын комбинадууд, соёлой, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Эдеэ хоолой программые шиидхэлгэдэ гол анхаралаа хандуулжа, БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад хамһабариин ажахынуудые байгуулна, малай тэжээл бэлэдхэхэ, хүдөө ажахын баазануудые бэхижүүлхэ талаар районой колхоз, совхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлнэ.

«Би — барилгын эзэн би», «Табан жэлэй даабариие — В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ойдо». «Партиин XXVI съездэ — 26 габшагай недели» гэһэн үүсхэлнүүд мүндэлжэ, барилгашадай зүгһөө халуунаар дэмжэгдэһэн байгаа. Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Александр Бондариин хүтэлбэрилдэг харгы табигшадай бригада гол зам дээрэ сүүдхэдээ 2400 метртэ барилга хэһэн байна. Юрий Бордаченкын хүтэлбэрилдэг проходчигуудай комсомол-залуушуулай бригада һара соо Байгалай тоннель малталгада 138 метр гаталжа, ехэ амжалта туйлаа һэн.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ илагшад Александр Рябков, Александр Науменко, Валентин Толстоухов болон Николай Кривой гэгшэд энэ областной конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсажа байна.

Барилга-заһабарилгын баазануудые бариха хэмжээнүүдые бэелүүлнэбди. Эдэнэй ашаглалгада оруулагдахада, модо бэлдэхэ, бетон болон түмэр-бетон гаргаха асуудалнууд шиидхэгдэхэ к.м. Гэбэшье мүнөө бидэ ханын материалнуудые, тусхайлбал, хирпииэ гаргаха асуудал шиидхээрүй байнабди. Харгы шадар түүхэй эдэй нөөсэнүүд бии. Тиимэһээ БАМ-ай Буряадай участогта хирпиисын завод бариха тухай асуудалые ГлавБАМстрой болон министерствын хаража үзөө һаань, таарамжатай гэжэ тоолонобди.

«1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй» проект дотор арбан нэгэдэхи табан жэлдэ бүхы Байгал-Амарай түмэр-замаар поезднуудые ябуулха гэһэн харгы барилгашадай гол зорилго тодорхойлогдоо. Энэ зорилгоёо дүүргэхын тула БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад арбан нэгэдэхи табан жэлдэ урда табан жэлэйхинһээ хоёр дахин ехэ хүдэлмэри бэелүүлхэ зэргэтэй.

Иимэ харюусалгатай, шухала зорилгонуудые шиидхэхэдэнь, барилгашадта бэрхэшээл түбэгүүд тохёолдоно. Тусхайлбал, Зам харилсаанай министерствын заводууд шпалануудые, бэхилэлгэнүүдые, мүн бусад шухала түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые саг соогоо эльгээнэгүй. 1980 ондо БАМ-ай Буряадай участогта 110 мянган шпала дутуу эльгээгдээ, тиигэжэ түмэр зам табиха ехэ зорилго бэелүүлэгдээгүй. Байгша ондошье энэ участогтахи байдал тиимэ һайн гэхын аргагүй.

Тоннельнүүдые малталга тухай тобшохоноор хэлэхэмни.

Байгалай ба Мысовойн тоннельнүүдые малталга графигай ёһоор ябажа байна, гэбэшье Хойто-Муяын тоннель малтаха хүдэлмэри бэрхэшээл түбэгтэ оронхой. Геологическа шэнжэлгэ болон проектнэ шиидхэбэринүүдэй талаар бэелүүлэгдээгүй асуудалнууд бии. Дээрэ дурсагдаһан асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туһаламжа үзүүлхыень Транспортна барилгын министерствые гүйнабди.

Гэр байрын ба социально-соёлой барилгын талаар үшөө үсөөн бэшэ асуудалнууд бии байһаар. Манай шефүүдэй — Ленинград хотын, Белоруссиин, Литвагай, Эстониин, Латвиин барилгашадай хүдэлмэриие эршэдхэлгэдэ үүргэ нүлөө үзүүлхэ, хэмжээ абаха гуйлтатайгаар партиин областной комитедтэ ханданабди.

Тоосоото үе соо областной партийна организаци республикын экономико болон соёлые саашадань хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Тиимэһээ Хойто-Байгалай районой партийна организациин делегадуудай үмэнэһөө партиин областной комитедэй хүдэлмэриие хангалтатайда тоолохо дурадхал оруулха байнаб.

БАМ-ай Буряадай участогай барилгые хараалагдаһан болзор соонь дүүргэхын тула Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участогай транспортна барилгашад бүхы хүсэеэ элсүүлхэ юм гэжэ партиин областной комитедые, республикын Министрнүүдэй Соведые, Транспортна барилгын министерствые найдуулхыемни зүбшөөгыт.

ОБЛАСТНОЙ XXXI ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

ТООСООТО ЭЛИДХЭЛНҮҮДЫЕ ЗҮБШЭЭН ХЭЛСЭЛГЭ

Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Д. Б. СУНДУЕВ:

Манай районой ажалшад КПСС-эй ЦК-гай проектые үнэн зүрхэнһөө хайшаалан дэмжэнэ. Арбадахи табан жэлэй гол зорилго гэхэдэ, хүн зоной [illegible] хангаха [illegible] хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ [illegible]. Энэ хэрэгтэ бидэ, хүдөөгэй ажалшад, өөрынгөө хубита оруулха болобди.

Би мүнөө 25 жэлдэ хонишоор ажаллажа байнаб. 1977 онһоо хойшо эхэ хонин отара даажа абааб. Үнгэрһэн энэ үе соо түсэбтэ [illegible] болон абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ [illegible]. Жэшээлхэдэ, ноохо абаха арбадахи табан жэлэй түсэбөө 171,4 процент, хурьга абаха даалгабариия 139,4 процент дүүргэбди. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада зуун эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абажа түлжүүлэһэн. Тиигэжэ үнгэрһэн табан жэл соо зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 128 хурьга абаһа. Хонин бүриһөө 7,6 килограмм ноохо хайшалһан болоноб. Мүн хурьган бүхэнэйнгөө [illegible] һалгаахадаа 23,5 килограммда хүргэжэ байнабди. Табан жэлэй түсэбөө гадуур манай коллектив 25 центнер ноохо, 840 хурьга үгэһэн болоно. Энэ хадаа түрэл партиимнай XXVI съездэдэ манай ажалай бэлэг гэшэ.

Бидэнэй хүдэлмэриин ямар гэнимэ нюуса байхаб даа. Гансал үнэн зүрхэнһөө оролдоод хүдэлхэл хэрэгтэй. Бидэ бүхы хүдэлмэриеэ өөһэдөө хэдэг гэшэебди. Минии хани нүхэр Зинаида Базаровна [illegible]. Ветеринарна хэрэгшье һайн мэдэхэ. Тиихэдэ өөһэдынгөө хүсөөр хонидоо хайшалдаг, үбһөө бэлэдхэдэг байнабди. Энэ жэлдэ бүхыдөө 1423 центнер үбһэ бэлэдхээ һэмди. [illegible]

[illegible]

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ [illegible].

Районой тухайгаа хэлэхэ зууралаа, би табан жэл соо [illegible]. Гэхэтэй хамта Баян Голдо соёлой байшангай барилга дүүргэгдэхэгүй [illegible].

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ мелиорацида хүгжөөхэ талаар ехэ юумэн хэгдэхэ. Манай отарын зуһалан Сэлир гэжэ газарта юм. [illegible] Тиимэһээ эндэ уһалуурай системэ барибал, [illegible] Улаанай болон Хилганын колхозуудай газар уһалха арга олдохо байна.

Республикын Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Н. Г. ДАМДИНОВ:

— Үнгэрһэн жэлдэ манай республикын ажалшад хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлжэ гараһан байна. Хаагууршье ябаа һаа, али ямаршье ажахы гү, али предприятида орожо үзөө һаа, «түрэл оронойнгоо сэсэглэжэ байхада, «түбхын түрүүн сэдьхэл дүүрэн байхал» — нигэжэ үнэн зүрхэнһөө һанадаг, ажал хэрэгтээ халуун сэдьхэлһээ хандадаг хүнүүдые хаанашье харахалши.

Үе сагайнгаа дабтагдашагүй һайханай шанар шэнжые тодорхойлон оложо, манай үеын баатар хүнэй нэрые уран һайхан аргаар харуулха, тэрэнэй баатаршалгын солые дуудаха, манай ороной арадуудай ленинскэ хани нүхэсэлые магтан дууулаха гээшэ литература болон искусствын ажал ябуулагшадай, уран зохёолшо, уран зурааша, композитор болон артистнуудай һайн һайхан уялга мүн.

Буряад ороной искусство болон литературын ажал ябуулагшад үнгэрһэн үе хугасаада коммунис байгуулалтын олонниитын хэрэгтэ хаһа шадал соогоо хубитаяа оруулаа. КПСС-эй XXV съездын табиһан, «Үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол болон Леонид Ильич Брежневэй статьянууд, үгэнүүд дотор заагдаһан зорилгонуудые областной партийна организациин хүтэлбэри доро тэдэнэр эдэбхитэйгээр бэелүүлээ. Зохёохы ажалтанай холбоонуудта залуушуултай ажал хүдэлмэреэ тодорхой һонороор ябуулна, уран зохёолшод, уран зураашад болон композиторнуудай зэргэдэ залуушуул олоороо жаргана.

Тоосоото элидхэл соо хэлэгдээ һэн — ороной ниислэл болон түбэй городуудта уран зураашадай выставканүүд болон театрнуудай харалта амжалтатайгаар үнгэрөө. Москва, Ленинград, Алма-Ата хотонуудта искусствын бүтээлнүүдые үндэр эрилтэтэйгээр сэгнэгшэд Дашинима Дугаров, Александр Казанскиин, Солбон Ринчиновэй, Александр Сахаровская болон бусадай зурагуудые магтаһан байна. Москва болон Ленинградай хүн зон СССР-эй арадай артистнууд Лхасаран Линховоин, Лариса Сахьяновада альга ташаа. Дугар Дашиев, Ким Базарсадаев, Ольга Короткова, Саян Раднаев болон бусадай бэлиг шадабаряар бахархаа.

Арад зоной дуратай, манай оперо баледэй театр олон олон он жэлнүүдтэ хэһэн хүдэлмэриингөө ашаа туһаар «академическэ» гэһэн нэрэ солодо хүртөө.

Буряад ороной композиторнууд Бау Ямпилов, Базар Цырендашиев, Анатолий Андреев, Сергей Манжигеев гэгшэд республикын поэдүүдтэй нүхэсэн хамтаржа, хото хүдөөгэйшье ажалшадай, залуушуул болон һургуулиинишье үхибүүдэй үнэн сэдьхэлһээ һайшаама дуунуудые зохёоһон байна.

1980 оной декабрь парада, Москвада Россиин Федерациин уран зохёолшодой табадахи съезд болоо.

Буряад ороной уран зохёолшодой эмхиин ажал хүдэлмэридэ РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ нүхэр С. Михалков һайшааһан сэгнэлтэ үгэһэн байна.

«Улаан-Үдэ болон Хабаровскда үнгэргэгдэһэн нүүдэл секретариадууд, үнэниинь хэлэхэдэ, далаад онуудта Буряадай болон Алас-Дурна хизаарай литературануудай хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые шэнжэлэн үзэлгэ боложо үгэһэн байна», — гэжэ тэрэ элидхэл соогоо тэмдэглээ. Түүхын романай түхэл жанр тухай хэлэхэдээ, тэрэ нигэжэ тэмдэглээ; «Сагһаа урид наһа баraһан Исай Калашниковай зохёоһон «Шуһата зэбүүн саг» гэһэн ном түүхын романай хүгжэлтэдэ нилээд эли ушар болоһон байна».

Съезд дээрэ Буряад ороной арадай уран зохёолшо Исай Калашниковай зохёохы ажал ябуулгын нимэ үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэндэнь бидэ уран зохёолшод омогорхохо эрхэтэйбди.

Һүүлэй жэлнүүдэй прозые хаража үзэбэл, «Мүнхэрэгшэдэн тала», «Алтата хүбшэ тангин инспектор» гэжэ Владимир Митыповэй романуудые, Сергей Цырендоржиевай «Эрмэлзэлтэ» гэжэ повестьнуудай ном, мүн «Мүнхэ эрьесэ» гэжэ тэрэнэй шэнэ повестиие, Цыденжап Жимбиевэй, Михаил Жигжитовэй, Ранса Белоглазовагай повесть болон романуудые онсолон тэмдэглэмээр.

Поэзиин талаар — аха үеын поэдүүдтэй мүр зэргэсэн, залуушуул эдэбхитэйтэр ажаллажа байна. Эдэ — Баир Дугаров, Андрей Румянцев, Галина Раднаева, Владимир Липатов гэгшэд болоно.

Драматурги хадаа хэзээдэшье хүшэр хүндэ участок байһан. Теэд эндэшье һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ нэрэнүүд гаража ерэбэ: Намжил Балдано шэнги ветерануудтай зэргэлэн залуушуул — Ардан Ангархаев, Анатолий Щитов гэгшэд ажаллажа байнад.

Һүүлшын үедэ хэблэлһээ гараһан номуудһаа хоёр суглуулбаринуудые тэмдэглэхэ хүсэлтэйб. Эдэ — «Харгы зам дээгүүр сууряатаһан дуунууд» гэжэ шүлэгүүдэй сборник, мүн эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан шүлэг, рассказ, очеркнуудай согсолбори оболоно. Сэхэ БАМ-ай барилга дээрэһээ республикын поэдүүдэй асарһан шүлэгүүд түрүүшын сборник дотор ороһон байна. Энэ хадаа БАМ баригшадай үмэнэ манай шүлэгшэдэй поэтическэ тоосоон мэтээр харагдана бшуу. Харин нүгөөдэ сборнигой түлөөһэнийнь бүхы дээрээ эб найрамдалай жасада ороһон байна.

Теэд, хэнэйшье мэдэһээр, амжалта өөрөө ерэдэггүй ха юм даа. Уран зохёолшод, уран зураашад, композиторнууд болон артистнууд ажал хүдэлмэреэ ябуулхадаа, областной партийна организациин зүгһөө эрилтэ түгэс анхаралыень саг үргэлжэ мэдэжэ байһан, дэмжэлгэ туһаламжадашье хүртэһэн байна. Энэнь яһала һайн үрэ дүн үгөө.

КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь Д. Ю. ЦЫБИКЖАПОВ:

Манай республикын экономикын хүгжэлтэдэ Хурамхаанай районой ажалшад хубитаяа яһалахан оруулһан байна.

Арбадахи табан жэлэй хугасаада гүрэндэ промышленнэ продукци худалдалгын хэмжээн юһэдэхи табан жэлэйхиһээ 6 миллион 478 мянган түхэригөөр дээшэлһэн байна. Промышленнэ предприятинуудай ашаг олзо оруулгань 3,8 процентээр дээшэлээ. Энэ үе соо социальна-ажаһуудалай объектнүүдые барилга улам хүгжөөгдэһэн байна. Урдахи табан жэлэйхитэй сасуулхад, 8 миллион түхэригөөр ехэ мүнгэ зөөри капитальна барилгада гаргашалагдаа. Энэ үе соо дүн хамта байрын 31200 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада оруулагдаа гэхэ гү, али райондо ажаһуудаг хүн зоной 20 процентнь шэнэ квартира абаа.

Үнгэрһэн табан жэл соо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ, юһэдэхи табан жэлдэ орходоо, 4 процентээр дээшэлээ. Энэ үе соо гүрэндэ ноохо худалдалга 10 процентээр ургаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай райондо тохёолдоһон ган гасуур гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэдэ ехэ наад ушаруулаа. Районой ажахынууд үнгэрһэн табан жэлдэ 2122 тонно мяха, 1616 тонно һү, 20 тонно ноохо гүрэндэ дутуу үгэһэн байна. Эндэ бултандаа мэдээжэ шалтагаанууд бии. Нэн түрүүн бидэнэр үйлэдбэридөө бии байгаа арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэжэ шаданагүйбди. Эмхидхэлэй, ниитэ - политическэ хүдэлмэридэмнай дутуу дунданууд үшөө бии гэжэ тэмдэглэхэ ёһотойбди. Жэшээнь, мал ажалые абаад үзэхэдэ, жэл бүхэндэ манай районой үнеэдэй 25 процентнь һуоайрна. Энэ хадаа ехэ дутагдал болоно. Тиимэһээ партиин районно комитет-эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые хараадаа абан, партиина эхин организацинуудай үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхын тула хэмжээнүүдые абажа байнхай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ партиин районно комитет ажахынуудта тэжээлэй бааза һайжаруулха талаар ехэ оролдолго гаргана. Энэ үе соо газарай хүрьһэ үһа, һалхинһаа аршалан хамгаалха талаар зарим тэды хэмжээнүүд абтаһан байна. Мүнөө сагай эрилтэдэ харюусамаар техникэ газар элдүүрилгэдэ хэрэглэгдэнэ. Районой ажахынуудта тэжээлэй ургамалнуудай талмай үргэдхэгдөө, рапс ургуулгын агротехникэ, минеральна болон органическа үтэгжүүлгэнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Үнгэрһэн табан жэлдэ 3185 гектар газарта культур-техническэ хүдэлмэри хэгдээ, 672 гектар намаг хатаагдаа, 1000 гектар газарта олон жэлэй ногоон таригдаһан байна.

Районой ажахынууд нуга сабшалангуудаа бүлүүр станцинуудаар уһалха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулһан байна. Тиимэһээ 1980 ондо юһэдэхи табан жэлэй дунда зэргын хэмжээнһээ ехэ тэжээл бэлэдхэгдэбэ. Үнгэрһэн жэлдэ урдынхиһаа 40 процент ехэ үбһэн, хоёр дахин ехэ силос, 3,2 дахин ехэ сенаж бэлэдэгдэһэн байха юм.

Гэхэтэй хамта тариан ажалай үрэ дүн һанаһанда үшөөл хүрэнэгүй. Райондомнай хүсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд, нөөсэнүүд бии гэжэ манай луговодуудай ажал хэрэг эли тодоор гэршэлнэ. Райондомнай малай тэжээл бэлэдхэхэ тусхай шэглэлтэй олон цехүүд байгуулагданхай. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой коммунист Б. Г. Бадмаев, Хурамхаанай совхозой Н. С. Зверьков, Дэрээнэй совхозой Д-Ц. Б. Башидаев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг цехүүд ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Жэшээлэн хэлэхэдэ, конференциин делегат Баясхалан Гармаевич Бадмаевай тэжээл бэлэдхэлгын цехэй хүдэлмэришэд һүүлэй үедэ даалгагдаһан 1000 гектар сабшалангай гектар бүриһөө 25—30 центнер үбһэ абана. Тэдэнэр 1980 оной социалис мүрысөөнэй дүнгөөр Юрий Алексеевич Гагаринай вымпелдэ хүртэһэн байна.

Районой партийна организаци үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгохо талаар ехэ оролдолго гаргадаг.

Гол шэглэлнүүд тушаа КПСС-эй ЦК-гай проект дотор БАМ-дахи районие ашаг үрэ ехэтэйгээр ашаглаха гэһэн эрилтэ табигдана. Энэ райондо манай республикын харьяата газарай ехэхэн хуби оролсодог юм. Ушар иимэһээ ерээдүйн сагта республикын хойто зүгэй районуудта газар тариалангай ашаг үрыень дээшэлүүлхэ, эндэхи адууһа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар ехэ зорилгонууд табигдана.

Манай районой ажалшад партиин ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, БАМ-ай зонодохи хүдөө ажахые улам түргэнөөр хүгжөөхэ тухай дурадхал оруулна.

Научна эмхи зургаануудай мэдээсэлэй ёһоор, манай районой газар тариалангай 73 процентнь уһанда нуралга ба һалхинда үлеэлгэдэ муудажа байнхай. Ган гасуур, хара тооһотой һалхин газар тариалангай үрэжэл муудуулна. Тиимэһээ тусхай агротехникын хажуугаар полиин захаар модо һуулгаха тухай асуудал табигдана. Энэ асуудал республикын Ой модоной ажахын министерствын һанаа зобоохо ёһотой.

Областной XXXI партийна конференциин делегадууд — Загарайн районой «Дружба» колхозой луговод Ц. Чернинов, Хяагтын совхозой директор А. Игумнов, Улаан-Үдын авиационно заводой фрезеровщик Т. Федоров, Хэжэнгын районой Худанай совхозой луговодуудай бригадир Б. Санжимитыпов гэгшэд забһарлалгын үедэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СССР-эй Транспортна барилгын министр И. Д. СОСНОВ:

КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай ороной транспортна барилгашад арадай ажахын энэ һалбариие саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ өөрынгөө горитой хубиие оруулһан байна. Манай министерствын предприятинууд подрядна хүдэлмэриингөө табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, 1980 оной декабриин 16-да дүүргээ. Энэ хугасаа соо бүтээгдэһэн барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн 20 миллиард шахуу түхэригэй сэндэ хүрэһэн байна. Энэнь табан жэлэй түсэбэй 100,8 процент гэхэ гү, али юһэдэхи табан жэлэйхидэ орходоо 29 процентээр дээшэлээ.

Буряадай республикын экономикын хүгжэлтэдэ горитой нүлөө үзүүлхэ барилганууд тухай тоготожо хэлэлтэй. Нэн түрүүн республикын газар дайда дээрэ 500 гаран километртэ татагдаһан Байгал-Амарай түмэр зам мүнөө үедэ эршэтэй түргэнөөр баригдажа байнхай. Энэ зам дээрэхи барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин арбадахи табан жэлэй ба 1980 оной түсэб гүйсэд дүүргэгдээ. БАМ-ай барилгын комплекс дээрэ 3510 километр гол замай 1900 километрынь бүтээгдээд, тэрэнэй 600 километрынь ашаглалгада үгтэнхэй. Энэ хадаа Яхадай АССР-һээ шулуу нүүрлэ зөөжэ эхилһэн «БАМ—Тында—Беркакит», мүн Комсомольск-на-Амуре хотоһоо Березовко хүрэтэрхи 200 километрэй участок болоно. Энээгээр харахада, Байгал-Амарай түмэр зам хадаа мүнөө үедэ гансал баригдажа байһан харгы бэшэ, мүн ашаглагдажа байһан зам болоно гээшэ.

БАМ-ай барилгада, барилгашадай ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангалгада хизаар ба областьнуудай партийна организацинууд онсо анхаралаа табидаг байна. Тиимэһээ би транспортна барилгашадай зүгһөө Буряадай областной партийна организацида баярые хүргэхэ байнаб.

Транспортна барилгашад арбадахи табан жэлдэ Буряадай республикын экономикын хүгжэлтэдэ нилээд ехэ хубитаяа оруулаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Гэбэшье БАМ-ай Буряадай участогай барилгын түсэбэй хэды дүүргэгдээшье һаань, зарим объектнүүдэй барилга үшөөл һулаар ябуулагдана. Эндэ нэн түрүүн Хойто-Муяын тоннелиин ба Витим мүрэн дээрэхи хүүргын барилгые нэрлэлтэй. Түс объектнүүдые барилгын түсэб хараалагдаһан болзор соогоо дүүргэгдэнэгүй.

БАМ-ай барилгын хүдэлмэриһөө гадна, манай министерствын организацинууд Буряадай республикын газар дайда дээрэ 75 мянгаад дүрбэлжэн метр гэр байра, соелой-ажаһуудалай барилганууды, Хелго, Турка, Армаг мүрэн дээгүүр хүүргэнүүдые бүтээһэн байна. Энэ жэлдэ үшөө нэгэ томо хүүргын ба бусадшье олон объектнүүдэй барилга үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

Министерствын организацинуудай хүсөөр Улаан-Үдэ городто хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод баригданхай. 1974 онһоо эхилжэ эндэ хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүд үйлэдбэрилэгдэнэ. Арбадахи табан жэл соо түс завод БАМ-да ба манай министерствын шухала шухала барилгануудта хэрэгтэй 130 мянган тонно түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээһэн байна. Гэхэтэй хамта, үйлэдбэриин эмхидхэлэй һуладаһанһаа, хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дуталдаһанһаа боложо, заводой проектнэ хүсэн гүйсэд ашаглагданагүй. Түс заводой хүдэлмэриие һайжаруулха, гэр байрынь фондые үргэдхэхэ, соёлой-ажаһуудалай эрхэ байдалыень һайжаруулха талаар манай министерство эмхидхэлэй хэмжээнүүдые хараалжа байна.

Энэ табан жэлдэ Улаан-Үдэдэ локомотив-вагон заһабарилгын завод һэльбэн шэнэлэгдэхэ хараатай. 1980 оной эхиндэ шэнэ «Улаан-Удэтрансстрой» гэжэ трест эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ 15 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бүтээжэ, гол объектнүүдые ашаглалгада үгэхэ талаар ехэ үүргэ дүүргэһэн байна.

Шэнэ арбан нэгэдэхи табан жэлдэ манай транспортна барилгашадай зорилго ехэ. Буряадай республикадашье нилээд ехэ барилга хэгдэхэ байна. Энэ зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөөн дэлгэржэ байна.

Улаан-Үдын авиационно заводой директор Ю. В. КОНЫШЕВ:

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ КПСС-эй XXV съездын ба партиин Центральна Комитедэй удаадахи тогтоолнуудай шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар манай заводой партийна комитет, партийна эхин организацинууд коллектив дотороо хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Тэрэ хүдэлмэриин ашаар манай бүхы үйлэдбэридэ ээлжээтэ ехэ алхам хэгдэһэн байна. Табан жэлэй түсэб продукци худалдалгаар 102,3 процент, бүхы продукци гаргалгаар 100,3 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар 101,2 процент дүүргэгдээ.

Үнгэрэгшэ табан жэл соо авиационно техникын 6 шэнэ зүйлэй продукци гаргадаг болообди. Арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа гаргалга 23,6 процентээр дээшэлээ. Хүдөө ажахыда шефскэ туһаламжа үзүүлхэ талаар 1 миллион түхэригэй хүдэлмэри хэгдээ. Энэ хугасаа соо түс бүридөө 1 мянган тонно багтаасатай силосэй, сенажай траншей бүтээгдэһэн, Уланай совхоздо «АВМ 1,5» түхеэрэлгэ хабсаргагдаһан, Гаргын совхоздо ванна корпусой капитальна заһабарилга хэгдэһэн, мүн бусад колхоз, совхозуудта электро-хабсаралгын, теплотрасса тодхолгын хүдэлмэринүүд хэгдэһэн байна.

Табан жэл соо заводой үйлэдбэридэ 71 шэнэ технологическа процесс нэвтэрүүлэгдээ, 428 шэнэ оньһон түхеэрэлгэ (тэрэ тоодо 52-ынь программна хүтэлбэрилгэтэй) тодхогдоо, 4 цех, 11 участок һэльбэгдэн шэнэлэгдээ. Капитальна һомололгые ашаглалгын түсэб 122,5 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Тиигэжэ 18 мянган дүрбэлжэн метр талмайтан үйлэдбэриин талмай, 62 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра ашаглагдаһан, 1806 гэр бүлэ шэнэ байрада ороһон байна. Мүн тиихэдэ 280 хүүгэдэй байратай сад-ясли, 800 хүнэй һууритай «Рассвет» гэжэ соёлой байшан, номой, мебельнэ магазинууд, сберкасса, парикмахерскэ, столово болон ажаһуудалай эрилтэ хангалгын пунктнууд баригдаһан байха юм. Заводой хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг Восточный поселогто һуралсалай шэнэ жэлые хүүгэд шэнэ һургуулида эхилээ. Мүн тэндэ 350 тонно овощ хадагалха склад баригдаһан, посёлогһоо завод хүрэтэр шэнэ харгы татагдаһан байха юм.

Табан жэлэй эхин дээрэ заводтомнай суута фрезеровщик Т. И. Фёдоровой «Табан жэлые — болзорһоонь урид» гэһэн үүсхэл гараа һэн. Энэ үүсхэлые заводой олон хүдэлмэришэд халуунаар дэмжэһэн байна. Мүн тиигэжэ Москва, Ленинград хотонуудай ба Свердловско областиин түрүү предприятинуудай «Ашаг үрэ, шанарай табан жэлдэ— хүдэлмэришэдэй бата найдамта ажал», ростовойхидой «Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ» гэһэн үүсхэлнүүдые манай хүдэлмэришэд дэмжэн хүдэлөө. КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөн коллективтэмнай үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Тэрэнэй ашаар 2860 хүн мэргэжэлэйнгээ разряд дээшэлүүлһэн, 860 хүн арбадахи класс, 355 хүн техникум, 235 хүн удэшын институт дүүргэһэн байха юм. Иигэжэ манай заводой хүдэлмэришэдэй бүридэл нилээд залуу болоһон байна.

Заводой партийна комитедэй хүмүүжүүлхы ба политическэ хүдэлмэриин ашаар манай коллективтэ бригадна подрядаар хүдэлхэ гурим нилээд хүгжэһэн, түсэбөө дүүргэдэггүй цехүүдэй тоо үсөөрһэн байна. Мүнөө заводто 290 гаран бригада (заводой хүдэлмэришэдэй 35,2 процентнь) энэ гуримаар хүдэлнэ.

Гэхэтэй хамта манай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөө олон. Тусхайлан хэлэбэл, оньһожоруулагдамал линиинүүд болон агрегадууд үйлэдбэридэ удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ, инженернэ шэнжэлэн зохёолгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Ажалай журам муугаар сахигдана гээд тэмдэглэлтэй. Мүн тиихэдэ ажаһуудалай-коммунальна таһагай хүдэлмэри үшөөл тулюур. Энэ баримтануудһаа абажа харахада, манай гүйсэд элирхэйлэн хэрэглээгүй арга боломжонууд үшөөл олон гэжэ тэмдэглэмээр. Тиимэһээ шэнэ арбан нэгэдэхи табан жэлдэ манай урда үшөө ехэ зорилгонууд табигдана гээшэ.

Мүнөө үедэ манай заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай проектые халуунаар угтан, зүбшэн хэлсэжэ байнхай.

Тиигэжэ, жэшээнь, бүхы продукциимнай хэмжээн саашадаа үргэдхэгдэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэхэ, шэнэ шэнэ зүйлэй авиационно продукци ашаглагдаха байна. Үйлэдбэриин ургалтын 90 процентые имагтал ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдахаар түсэблэгдэнэ. Арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараанай бүтээсын хэмжээн 33 процентээр дээшэлхэ юм. Хубсаһа угаадаг машинанууд, мебель, уран һайханай ба гар бэлэгэй зүйлнүүд шэнэ янзаар гаргагдаха.

Капитальна барилгын талаар 30 мянган дүрбэлжэн метр үйлэдбэриин талмай ашаглалгада оруулагдаха байна. Сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые бариха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха юм. Тэрэнэй тулада мүнөө манай барилга хабсаралгын управленидэ тусхай оньһожоруулагдамал бүлэг эмхидхэгдэжэ байнхай.

„Жилгражданстрой“ трестын 1-дэхи СМУ-гай бригадир Л. Н. КУЗНЕЦОВА:

Нүхэд делегадууд! Областной партийна конференци арбадахи табан жэлдэ совет арадай хэһэн ажалай дүнгүүдые согсолхо, ерээдүйдэ ехэ зорилгонуудые хараалха манай ленинскэ партиин XXVI съездын урда тээхэнэ боложо байна. «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» гэһэн партиин шэнэ программна документые баталан абаха юм.

СССР-эй Верховно Советэй депутат һэн туладаа би ороной 1981 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа һэм. Коммунис партиин хүтэлбэреэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, бюджет амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ, үлүүлэн дүүргэгдэхэ юм гээд найдажа байһанаа депутадууд үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ һэн. Энэнь манай партиин политикын сэсэн мэргэн байһанда, тэрэнэй түсэбүүдэй бодотоор бэелүүлэгдэхэ аргатай байһанда этигэл найдалаар нэбтэрэнхэй.

Би 23 жэлэй турша соо түрэл хотынгоо барилганууд дээрэ ажаллажа байнаб. Бидэнэй ажалай ашаар республикымнай ниислэл хотын жэлһээ жэлдэ гоё һайхан, болбосон түхэлтэй боложо байһаниинь маанадые баясуулна. Илангаяа һүүлшын табан жэлдэ городнай бүри болбосон түхэлтэй болоо. Манай барилга-хабсаралгын управлениин коллективэй, манай бригадын ажалай хубитын энэ хэрэгтэ бии байһанда омогорхонобди.

Манай СМУ-гай коллектив байшан гэрнүүдые бариха. 1980 оной, мүн бүхы табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээд конференциин делегадуудта элидхэхэ байһандаа баяртайб. Мэргэжэлтэдтэ — хүдэлмэришэд болон бригадирнуудта анхарал оролдолго хандуулга СМУ-гай амжалтата ажалай эшэ үндэһэн болоно. Энээнэй ашаар манай управленидэ эбтэй эетэй коллектив байгуулагдаа. Манайда мэргэжэлтэдэй ажалһаа гаралга, оролго тон бага—4 процент тухай. Эдэ бүгэдын ашаар даабаря һайн шанартангаар, болзор соонь дүүргэнэбди. Шэмэглэлэй хүдэлмэри бэелүүлдэг минии бригадада 30 хүн ородог юм. Эдэмнай гол түлэб дүршэл шадабари ехэтэй хүдэлмэришэд болоно.

Манай СМУ-гай коллектив Советскэ районой поликлиникые шэнэ жэлэй урда тээ ашаглалгада тушаагаа һэн.

Шанар тухай хэлэхэдэ, субподрядчигууд— электригүүд, сантехнигүүд—ажал хэрэгтэмнай бэрхэшээл түдэлүүдые тохёолдуулдаг гэжэ тэмдэглэхэ хүсэлтэйбди. Эдэнэй ехэ гээгдэлтэйгээр барилгада ерэжэ, эндэ тэндэ нүхэ һүбэ гаргажархихадань, биднэй ажалай бүтээсэ, шанар доошолдог байха юм.

Трестын тоосоото һунгалтын партийна конференци дээрэ ехэ нөөсэнүүд, дутуу дунданууд элирүүлэгдэһэн байгаа. Эдэниие усадхан зайсуулхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байнабди. Гэбэшье маанадһаа дулдыдадаггүй дутуу дунданууд бии. Энэнь нэн түрүүн түсэблэлгэдэ тохёолдодог дутагдалнууд болоно. Үнэхөөрөөшье, бодоод үзэгты. Нёдондо жэл трестын 11 миллион түхэригэй хүдэлмэри бэелүүлээ һаань, харин энэ жэлдэ 20 миллион түхэригэй ажал хэгдэхээр түсэблэгдөө. Иимэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэриин ямар аргаар бэелүүлэгдэхэ байһаниинь мэдэгдэнэгүй. Ушарынь гэхэдэ, трестдэмнай хүнүүдшье нэмээгүй, оньһожоруулгашье хэгдээгүй.

Хоёрдохи асуудал. Манай СМУ-да хүдэлмэришэдэй гаралга, оролго ехэ бэшэ гэжэ хэлээ һэм. Зүгөөр бүхы трестдэмнай үшөөл ехэ. Нэгэдэлэй барилгын бусад эмхинүүдтэхи байдал хангалтагүй. Барилгашадые гэр байраар хангалгын асуудал шухала удха шанартай байһаар.

Партиин XXVI съездын хүндэлэлдэ манай СМУ-гай коллектив дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа. Эдэ уялгануудые дүүргэлгэдэ манай бригада хубитаяа оруулха юм.

ОБЛАСТНОЙ XXXI ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

ТООСООТО ЭЛИДХЭЛНҮҮДЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

Хэжэнгын районой Худанай совхозой лугомелиоративна отрядай бригадир Б. Р. САНЖИМИТЫПОВ:

Үнгэрһэн табан жэл сагай уларилай талаар таарамжагүй, ган гасуур байгаа. Энэ хадаа манай хүдэлмэридэ нилээд һаад ушаруулаа. Гэбэшье манай лугомелиоративна отряд арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэжэ, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хээ. Илангаяа газарай үрэжэл һайжаруулха хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаа. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ культуртехническэ хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдаа һэн. Сабшалангай газар үргэдхэгдэжэ, Һараата-Жэбхээһэнэй уһалууриин системээр ехэ газар уһалуулагдадаг болоһон байна. Эдэ бүгэдын ашаар ургаса нилээд дээшэлээ. Үнгэрһэн жэлдэ гектар бүриһөө дундаа зэргээр 20,6 центнер үбһэ суглуулжа абаабди. Зарим түрүү луговодууднай бүришье ехэ үбһэ абаһан байха.

Мүнөө үедэ манай отрядайхид үбэлдөө хэгдэхэ хүдэлмэри дүүргэжэ байнхай. Сабшалан дээрээ тошо халяана. Мүн трактор болон бусадшье оньһон техникээ заһабарилжа байна. Тиихэдэ олон жэлэй ногооной талмай хорёолхын тула һурган бэлдэнэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ бидэнэй урда газарай үрэжэл һайжаруулжа, тогтууритай һайн ургаса абадаг болохын тула горитой зорилгонууд табигданхай. КПСС-эй ЦК-гай проект соо тэжээл үйлэдбэрилгые тусхай һалбари болгохо тухай хэлэгдэнэ. Энэ тон зүб. Бидэ энэ эрилтын ёһоор нимэ һалбари бии болгохые оролдожо байнабди. Манай отряд саашадаа гансал тэжээл үйлэдбэрилхэ болохо юм. Бидэндэ хэрэгтэй трактор болон бусад оньһон техникэ даалгагданхай. Тиимэһээл бидэ эдэ бүхы техникээ таряалан болон сабшалангай гектар бүриһөө шадаал һаа ехэ ургаса абаха хэрэгтэ хандуулха болонобди. Тэрэшэлэн культуртехническэ ехэ хүдэлмэри хэжэ, сабшалан үргэдхэхэ байнабди.

Энэ табан жэлдэ Һараата-Жэбхээһэнэй уһалууриин системын барилга үргэлжэлүүлжэ, Худанай системэ барилга эхилхэ шухала. Эдэнэй бүтээгдэбэл, нилээд ехэ сабшалан, бэлшээри уһалуулагдаха һэн.

Гэхэтэй хамта манай хүдэлмэридэ үшөөл олон дутуу дунданууд ушарна. Бидэ өөһэдынгөө хүсөөр бүришье ехэ хэмжээнэй ажал дүүргэжэ шадаха арга боломжотойбди. Теэд бульдозер, экскаватор үгы дээрэһээ бүхы хараалһанаа дүүргэжэ шаданагүйбди. Бүлүүр станцинууд үсөөн.

Манай совхоз эмхидхэгдэһээр арба гаран жэл боложо байна. Теэд совхознай һайн конторошьегүй. Малшад болон механизаторнуудай байха гэр тон үсөөнөөр баригдана. Эдэ юундэ баригданагүйб гэхэдэ, район доторнай барилгын организаци гэжэ үгы бшуу. Совхоз өөрынгөө хүсөөр хирпинсээр гэр барижа шадахагүй байна. Эдэ бүгэдэнһөө боложо, залуушуулые нютагтаа үлөөхэнь ехэ бэрхэтэй болонхой. Мүнөө үедэ малшад, механизаторнууд олоор дуталдана.

Районнай барилгын оньһожоруулагдамал нүүдэл колонно гэжэ үгы. Гансал «Бурятцелинстрой», «Бурятсельхозмонтаж» трестнүүдэй хоёр мастерска участогууд бии. Энэ тон бага.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай парткомой секретарь В. А. АГАЛОВА:

Нарин сэмбын ба hooho угаалгын хоёр фабрикануудые нэгэдхэжэ партком бии болгоһонһоо хойшо манай партийна организациин эмхидхэхы үүргэ, нэрэ хүндэнь дээшэлээ. Партийна комитеднай өөрынгөө хүдэлмэриин арга гуримые дээшэлүүлхэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга шангадхаха, партийна эхин организацинуудай эдэбхи һайжаруулхын түлөө ехэ оролдолго гаргадаг юм. Эндэ парткомой, партийна бюрогой болон партийна суглаануудай шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэдэ онсо анхарал хандуулагдадаг. Кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэри, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, техническэ зэбсэгжүүлгэ, оньһожоруулга болон автоматизацилгые мүнөө үеын эрхэ байдалда харюусамаар яоуулха хэрэг партийна комитедэй нарин хиналтада табигданхай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэриин талмайе үргэдхэхэ, цехүүд болон таһагуудые һэльбэн шэнэлхэ, нэмэлтэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохо ба социальна асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ 14 миллион түхэриг гаргашалагдаһан байна. Гаргагдадаг продукциин шанарые һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдажа, продукциин шанарые хинан хүтэлхэ комплексно гурим үйлэдбэридэмнай нэбтэрүүлэгдэнхэй. Тиигэжэ гаргагдадаг бүдэймнай 40 процентнь гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүргэгдэжэн байна. АСУ—ПОШ системэ гүйсэд нэбтэрүүлэгдээд, АСУ—Сукно системэ нэбтэрүүлэгдэжэ байнхай.

Комбинадаймнай партийна организаци арбадахи табан жэлэйнгээ түсэб уялгануудые болзорһоонь урид 1980 оной декабриин 16-да гүйсэд дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүдэлмэришэдөө элсүүлэн эмхидхэжэ шадаа. Мүнөө коллективтэмнай түсэбөө дүүргэнгүй гээгдэнги ябаһан нэгэшье бригада, халаан, цех, участок үгы юм. Комбинаднай 19 квартал удаа дараалан РСФСР-эй Текстильнэ промышленностиин министерствын ба тус һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугые барижа ябанхай.

Социалис мүрысөөнэй ябаса, түсэб болон уялгануудай дүүргэлтэ, социальна хүгжэлтын алхамууд булта партийна комитедэй ба цехэй партийна организацинуудай сагүргэлжын хиналта доро байдаг. Социалис мүрысөөн хадаа мүнөө үедэ манай комбинадта шэнэ хүниие хүмүүжүүлгын эгээл ашаг үрэтэй арга болонхой.

Үнгэрэгшэ табан жэл соо манай хүдэлмэришэдэй мэргэжэлынь, эрдэм мэдэсэнь дээшэлһэн байна. Дунда һургуули дүүргээтүйшүүлэй тоо хоёр дахин үсөөрөө. Комбинадай хүдэлмэришэдэй 75 процентнь элдэб һуралсалда хабаадана.

КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн коллективтэмнай шэнэ эршэтэйгээр дэлтэрбэ. Тус мүрысөөнэй манлайда коммунистнууд дабшана. Тэдэнэй 200 гаранииинь табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ, 75-ниинь зургаан жэлэй түсэб бэелүүлһэн тухайтаа мэдээсэнхэй.

В. И. Гавриловагай үүсхэлые дэмжэн мүнөө комбинадаймнай хүдэлмэришэдэй 50 процентнь олон станок дээрэ хүдэлдэг болонхой. Ноохо илгагшадай бригадир, коммунист В. Ф. Дмитриева «ашаг үрэ, шанарай табан жэлдэ—хүдэлмэришэдэй бата найдамта ажал» тэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Тиихэдэ Буряадай комсомолой шангай лауреат, комсомолой XVIII съездын делегат Б. Э. Аюшеевагай ударидадаг ноохо илгагшадай бригада «Комсомолой XVIII съездэ—эршэтэ ажал» гэһэн уряа доро мүрысэн хүдэлһэн байна. Иимэ уряа, үүсхэлнүүд комбинадай коллективтэ халуунаар дэмжэгдэдэг юм.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ комбинадтамнай социальна барилга нилээд ехээр хэгдээ. Тиигэжэ хүүгэдэй сад-яслинууд, столово, профилакторги, пионернүүдэй лагерь, турбаза, хамтын байра, районой поликлиникын филиал гэхэ мэтэ бодхоогдоһон байна.

Манай коллективтэ эдэбхитэй түрүү хүдэлмэришэдые хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлдэг заншал бии болонхой. Һүлэй хоёр жэл соо цехүүд болон участогуудай хүтэлбэрилэгшэдөөр 20 хүн томилогдоһон байна. Партийна эхин организацинуудай секретарьнараар дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай хүнүүд һунгагдана.

Зэдын районой Гэгээтын дунда һургуулиин директор Т. Ц. ЛУМБУНОВА:

Багшанарай үзэл сурталай-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, мэргэжэлыень нарижуулха, эрхим һайн дүй дүршэлыень дэлгэрүүлхэ талаар республикын һургуулинуудта нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ гэжэ тэмдэглэмээр.

Үнгэрһэн арбадахи табан жэлдэ һуралсал болон коммунис хүмүүжүүлгын үрэ дүн ехэтэй онол аргануудые олохон багшанар эдэбхитэй шударгыгаар бэдэрһэн, оложо абаһаншье байна. Энэ талаар Ульдэргын, Баргажанай, Улаан-Үдэ хотын 35, 45, 46, 14, 19-дэхи болон бусад һургуулинуудай багшанар-коммунистнууд ехэхэн үүсхэл гаргажа, түрүү үүргэ бэелүүлээ.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада республикын һургуулинууд болон һургуулида ороодүй үхибүүдэй эмхи зургаанудай материальна бааза нилээд бэхижээ: 21 мянган һурагшадай, һургуулида ороогүй 10 мянган хүүгэдэй багтаамжатай байшангууд ашаглалгада ороһон, багшанарай 355 гэр байра шэнээр бодхоогдоһон байна.

Һуралсал - хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ кабинетнэ системэ нэбтэрүүлэгдэнхэй. Энээнэй аша туһаар бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлхэ зорилгонуудые гүйсэдөөр бэелүүлхэ арга олгогдожо байна. Мүнөө үедэ 8-дахи класс дүүргэһэн үхибүүдэй 98,5 процентнь дунда эрдэмтэй болохоор һуралсалаа үргэлжэлүүлнэд.

Һурагша бүхэниие улам һайнаар һургаха, хүмүүжүүлхэ тухай Москвагай багшанарай үүсхэлые республикын бүхы һургуулинууд, тэрэ тоодо Гэгээтын дунда һургуулиин багшанар дэмжэһэн байна. Бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлхын тула манай бүхы эрхэ нүхэсэл бии болгогдонхой. Һургуулимнай типовой байшантай. Малшадай үхибүүдэй байрлаха интернат бии. Хүүгэдэй һайн сад-ясли баригданхай. Эдэ бүгэдэ түрэл колхозой мүнгэ зөөрөөр байгуулагдаа. Багшанарнай булта эрдэм мэргэжэлтэйнүүд. Һургуулияа үхибүүдэй орхихо ябадал һүүлэй жэлнүүдтэ огто болинхой. Эрхим болон һайн тэмдэг абадаг үхибүүдэй тоо эли бодо олошороо. Эрхим түхеэрэлгэтэй һуралсалай кабинедүүд байгуулагдаа. Һурагшадые ажалда һургаха, хүмүүжүүлхэ тушаа багшанар ехэхэн анхарал хандуулна. Манай үхибүүд олониитэдэ ашатай туһатай ажал хүдэлмэридэ, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, хони хайшалалгада, малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Гансахан жэшээ дурдаһууб: түрэл колхозойнгоо хонин һүрэгэй ноохо хайшалха хүдэлмэриин 60 гаран процентые имагтал манай һурагшад хэһэн гээшэ.

Эдир залуушуулые ажал хүүлэжэ һургаха, мэргэжэлээ эртээнһээ һунгажа олохо тушаа багшанарай коллективүүд ехэхэн оролдолго гаргана гээшэ ааб даа. Тэрээнэй аша туһаар һургуулияа дүүргэһэн олохон залуушуул завод, барилга болон хүдөө ажахы дээрэ хүдэлхөөр ошоно.

ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь С. П. БУДАЖАПОВ:

Арбадахи табан жэл хадаа комсомолшууд болон залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын һургуули болобо. 150 мянга гаран эдир хүбүүд, басагад «Ашаг үрын ба шанарай табан жэлдэ—залуушуулай үүсхэл эдэбхи, зохёохы ажал!» гэһэн патриотическа хүдэлөөндэ хабаадаһан байна. 27 мянганһаа дээшэ хүбүүд, басагадай, комсомол-залуушуулай 290 гаран коллективэй социалис уялгануудаа В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ой болотор, болзорһоо урид дүүргэһэн ушарынь залуушуулай шэн габьяатайгаар ажаллаһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадһаа Буряадай комсомолой шангай лауреат Б. Аюшеева, Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депоһоо В. Синяков, Хүртэйн леспромхозһоо А. Василевскиин хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай коллективүүд КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөнэй манлайда дабшажа, арбадахи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаа.

Манайда ажалай түрүүшүүл олон. Залуушуулай шэн габьяата ажал партиин областной комитедэй зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдээ.

Гол зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ коммунистнуудтай хамта ходо-доо дабшаха гээшэ комсомолой гол ёһо заншал болонхой. Комсомолой габшагай барилганууд—БАМ-ай Буряадай участогай, Гусиноозерско ГРЭС-эй залуу барилгашад республикын комсомолой түүхэ-бэшэгтэ алдарта хуудаһа бэшэбэ. «Зуун жэлэй харгы замай» барилга дээрэ комсомол-залуушуулай 12 коллектив арбадахи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээ.

Манай республикын комсомолшууд, залуушуул арадай ажахын бүхы һалбаринуудта эдэбхитэйгээр хабаадажа, түсэбтэ даабаринуудые дүүргэлгэдэ хубитаяа оруулхые шармайн оролдоно. Залуушуулай хүсөөр хүдөө нютагта ехэ юумэн хэгдэнэ. Эдэбхитэй комсомолшууд, залуушуул хүдөө ажахын гол һалбаринуудта — мал болон таряан ажал дээрэ хүдэлнэ.

Гэбэшье манай ажал хэрэгтэ ехэ дутуу дундануд ушарһаар. Залуушуулай коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ зорюулжа түрүү дүй дүршэлэй һургуулинуудые эмхидхэхэ шухала. Эрхим түрүү һурган хүмүүжүүлэгшэдэй дүй дүршэлые олоной дунда һулаар дэлгэрүүлэн тараанабди. Хүдэлмэришэн залуушуулда нүлөө үзүүлэлгээ эрид дээшэлүүлхэ уялгатайбди.

Арбадахи табан жэлдэ студентнэрэй барилтын отрядууд, аха классайхидай ажалай нэгэдэлнүүд ехэ юумэ хээ. Зүгөөр энэ хүдэлмэридэ дутуу дундануд тохёолдоно. Аха классай һурагшадай ажалай нэгэдэлнүүдые саашаданъ хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Залуу үетэниие Эхэ ороноо дуратайгаар, тэрэниие хамгаалхаар бэлэн байхаар хүмүүжүүлхэ ехэ зорилгонууд комсомолой организацинуудай урда табигдана.

Ажабайдал комсомолой урда бүри ехэ эрилтэнүүдые табина. Партиин үндэр эрилтэнүүдые харюусалгатайгаар бэелүүлхэ, тэрэнэй эдэбхитэй туһалагшад байха гээшэ бидэнэй гол зорилго болоно.

Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада соо комсомолшууд КПСС-эй XXV съездын, ВЛКСМ-эй XVIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр ажаллаһан байна.

Буряадай комсомолшууд болон залуушуул КПСС-эй ЦК-гай проектые урма баяртайгаар, халуунаар һайшаан угтаба. Тэрэ шэнэ ехэ зорилгонуудые залуушуулай урда табина.

• • •

Конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай Хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо **И. К. Капустян** хабаадажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна. Тиихэдээ республикын хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ гол асуудалнуудта анхаралаа онсо хандуулаа. Илангаяа газар таряалан эрхилэлгые эрид хубилгаха тушаа тэрэ тогтон хэлээ.

«ЭНЭЛ ДАА, ҺАЙХАН БУРЯАД ОРОМНАЙ!»

Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбоон Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ музей соо «Бидэ коммунизм байгуулнабди» гэһэн уран зурагай выставкэ уржадэр нээбэ. Буряадай уран зураашадай аха захашуулай бүтээлнүүдһээ эхилээд, бэлигтэ залуушуулай зурагууд, графика, скульптура, гар урлалай зүйлнүүд энэ выставкэдэ табигдаһан байна.

Иимэ выставкын эгээл эдэ үдэрнүүдтэ нээгдэһэниинь баһал удхатай. Юуб гэхэдэ, манай партиин болохоёо байгаа XXVI съездэ тус выставкэ зорюулагдана бшуу.

Выставкын нээгдэхын урдатэ Буряадай арадай уран зурааша, Советскэ Союзай Герой Георгий Николаевич Москалевто хандахадамнай, тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Тус выставкэдэ ехэ олон хүн хабаадана. Гэбэшье, выставкэдэ табигдаха бүтээлнүүд хэдэн дабхар комисси гараһан, энэ һайхан залай ханада үлгэгдэхэ һуурияа тиимэшье бэлээр олоо гэхэдэ хэлсээтэй. Энэ хэлэгшэмни илангаяа залуу уран зураашадта хабаатай. Выставкэдэ хабаадагшадай дунда залуушуул олон. Зариманиинь — хүсэд мэдээжэ болоһон бэлигтэн ааб даа. Эндэ Ч. Шойнхоров, А. Цыбикова, Р. Жимбиева, О. Козлов гэгшэдые, тэдээнһээ халта аха уран зураашад Д. Пурбуев, Э. Аюшеев, бусадые дурдажа болоно. Эдэмнай манай урдаа хараха халаамнай байһаниинь элитэ. Гэбэшье эдэ нүхэдһөө шье үшөө залуу, искусствын орёо харгын эгээл эхин зүргэ дээрэ гаража ябаһан уран зураашадые угаа баяртайгаар тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Тэдэнэй дундаһаа Л. Семеновой болон Л. Нохоевагай зурагуудые харан баясанаб.

Л. Нохоевагай «Уран зураашад ерээ», Л. Семеновой «Минии сонхо», «Үглөөгүүр», Ч. Шойнхоровой «Хадын оройгоор», «Наранай орожо байһан үе», «Талада ябаһан морид», А. Цыбиковагай «Эгэшэ», О. Козловой «Натюрморт», Э. Аюшеевэй «Буряад ороной түүхэһээ» гэһэн триптихэй хэһэгүүдые, Д. Пурбуевай «Дурсалга», «Мүнхэ эрьесэ», «Дангинын шарай», «Поэдэй дуун» гэһэн зурагуудые хүн зон ехэ удаан харана. Энэншье ойлгосотой. Шэнэ нэрэнүүд — шэнэ бүтээлнүүд...

Захагүй үргэн нэмжээ талануд, тиигэжэ байтараа хүбшэ тайгын хүдэр аялга, Байгал далайн мүнгэн хашарһата долгин, үүлэ тулаһан Саян үндэрэй мүнхэ сагаан мундарганууд —эдэ бүгэдэ выставкые шэмэглэнэ. Гэбэшье выставкын гол темэ гэхэдэ, Буряад ороноо үдэрһөө үдэртэ суурхуулжа байдаг шэн зоригто, ажалша бэрхэ хүн зон, тэдэнэй урагшаа эрмэлзэһэн сэдьхэл, бодол, мүнөө үеын ажабайдал болоно. Уран зурагуудай геройнууд үнэхөөрөө «Бидэ коммунизм байгуулнабди» гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэй.

КПСС-эй XXVI съездэ зорюулагдаһан энэ выставкые нээлгэ дээрэ Буряадай Уран зураашадай холбооной түрүүлэгшэ Д.-Н. Д. Дугаров үгэ хэлэхэдээ:

— Энэмнай манай түрэл партиингаа съездэ Буряадай уран зураашадай бариһан бэлэг болоно,—гэжэ онсолон тэмдэглээ.

Удаань КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев үгэ хэлэжэ, выставкэдэ хабаадаһан уран зураашадта баяр хүргэһэн, зохёохы ажалаа саашадаашье улам далижуулан ябахыень хүсэһэн байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. С. Семенов улаан лентэ таһа хайшалжа, выставкэ харахаяа суглараһан хүн зониие урина.

...Выставкын залнууд соогуур хүнүүд таран ошоно. Тэдэнэй олониинь — областной XXXI партийна конференциин делегадууд байгаа. Зэдын суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Гасорун Лубсанович Рабдаев ехэл сэдьхэлээ ханангяар выставкэдэ табигдаһан зурагуудые хараха зуураа:

— Энэл даа һайхан Буряад оромнай! — гэжэ үнэн зүрхэнһөө тэмдэглээ.

Зүб даа, энэ зурагууд дээрэ мүнөөдэр Буряад орондоо, коммунизм байгуулжа байһан ажалша хүнүүдые танинабди.

Б. ЮНДУНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. С. Семенов выставкэ нээжэ байна.

Н. ДРИГЕНОВЭП фото.

ХИЛЫН САНАҺАА
ТАСС АПН

АНГЛИИН ПАРЛАМЕНТЫН ГЭШҮҮДЭЙ УРЯА

ЛОНДОН. Энэ жэлэй январиин эхеэр Афганистанда ерээд бусаһан Англиин парламентаринарай делегациин гэшүүд Афганистанай Демократическа Республикын правительствые мэдэрхэ уряатайгаар Великобританиин правительствада хандаба. Тус делегациин бүридэлдэ лейборис партиһаа парламентын гэшүүд Р. Браун, Р. Лизерлэнд, А. Робертс гэгшэд ороһон байна.

Эдэнэр Парламентын байшан дотор болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «ДРА-гай правительство орон доторхи байдалые хүсэд хинан ударидана, хүн зоной зүгһөө дэмжэгдэнэ» гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Бидэнэй ябаһан Афганистанай городууд ба районууд түбшэн байдалтай байна. Орон доторнь социальна үргэн шэнэдхэлгэнүүд хэгдэнэ, тэдэниие Афганистанай тон олонхи зон дэмжэнэ.

БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

УЛААН-БААТАР. СССР ба МНР-эй хоорондын Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай договорой баталагдаһаар 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Монголой ниислэл хотын партийна, ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй баяран суглаан январиин 15-да эндэ болобо. МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, МНР-эй парти ба правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанда хабаадаа.

Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй президиумэй гэшүүн, МНР-эй Наукануудай академиин президент Б. Ширендыб элидхэл хэхэдээ, энэ түүхэтэ документ — монгол, совет арадуудай аха дүү ёһоной хани барисаанай, түгэс харилсаа холбооной шухалын шухала политическэ үйлэ хэрэг болоно гэбэ.

Монгол арад, тэрэнэй правительство Советскэ Союзай, Варшавска Договорто ородог бусад гүрэнүүдэй амгалан үүсхэлнүүдые бүрин дэмжэнэ, дайн сэрэгэй аюулда эсэргүүсэн, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхын түлөө сэхэ шууд тэмсэнэ гэжэ элидхэлшэ тусхайлан гэмдэглэбэ.

ПОРП-ын ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ЗАСЕДАНИ

ВАРШАВА. Январиин 10-най субботодо ажалша коллективүүдэй хүдэлмэрилһэн тухай мэдээсэл ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Эдэ мэдээсэлнүүдһээ харахада, энэ үдэр хүдэлмэрилхэгүй гэжэ «Солидарность» гэдэг профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй сонсохобошье, 7,4 миллион үлүүтэй ажалшад, тайлбарилан хэлэбэл, олонхи коллективүүд хүдэлмэрилһэн байна. Тэрээнһээ гадна, 1,6 миллион хүдэлмэришэд ба алба хаагшад амаралтынгаа үдэрые январиин 31-нэй субботоһоо январиин 10-да асараа.

Январиин 10-да ажалдаа гаража, орон доторхи экономическа бэрхэшээлнүүдые зайсуулха ябадалда туһа хүргэһэн, граждан уялгадаа харюусалгатайгаар хандадаг байһанаа элирхэйлһэн бүхы хүнүүдтэ Политбюро баясхалан хүргэбэ.

Залуушуулай хүдэлөөндэхи байдал, энээнтэй холбоотойгоор партиин шиидхэхэ зорилгонууд заседани дээрэ харагдаһан байна. Залуушуулай бүхы холбоонууд социализмын гол ёһонуудые баримталан хүдэлмэреэ эмхидхэнэ, социализмда харша хүсэнүүдтэ эдэбхитэйгээр эсэргүүсэн тэмсэнэ гэжэ эндэ тусхайлан тэмдэглэгдээ.

Иранай парламентын хуулиин проект

ТЕГЕРАН. Иранай ба США-гай правительствануудай хоорондо мүнгэнэй ба юридическэ асуудалнуудаар гараһан арсалдаануудые зайсуулха гурим тухай хуулиин проектые Иранай правительство баталаа. Энэ документын ёһоор, «барисаанда байһан американецуудые сүлөөлхэ гурим тухай Иранай парламентын тодорхойлһон эрилтэнүүдые хараада абажа, Иранай ба США-гай правительствануудай хоорондо мүнгэнэй ба юридическэ асуудалнуудаар гараһан арсалдаануудые шиидхэн зайсуулхын тула, али али талада таарамжатай арбитражаар дамжуулһан ябуулга хэхэ» арга боломжо Иранай Исламска Республикын правительствада олгогдоно.

НЬЮ-ЙОРК. Си-Би-Эс-эй корреспондент американ энэ телекомпаниин программаар үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ: «хадагаламжада байһан Иранай мүнгые ашагладаг» шадаал һаа ехэ ашаг олзо оруулхые эрмэлзэн, тэрэ мүнгые «бусаалгада али болохоор һаад хэдэг американ банкнуудай баримталдаг хараа бодол Иранай ба США-гай хоорондын зүришэлдөөс дары шиидхэн заһуулха замдахи гол һаад тойбонуудай нэгэн болоно гэбэ.

САЛЬВАДОРТОХИ БАЙДАЛ

ГАВАНА. Пренса Латина агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Сальвадорой патриодууд доботолгоёо улам үргэдхэжэ үргэлжэлөө. Фарабундо Мартиин нэрэмжэтэ Национальна сүлөөлэлгын фронтын (ФНО) отрядуудай хиналтада орон доторхи 14 департаментын 7-ниинь оровхой. Ниислэл Сан-Сальвадор шадархи 12 хото партизануудай мэдэлдэ байна.

Холбоото Штадууд, Гватемала, Гондурас Сальвадортохи хёмороое уласхоорондын шэнжэтэй болгохо һэдэлгэ гаргана гэжэ ФНО ба Революционно - демократическа фронт (РДФ) гэмнэнэ. Эдэ гэмнэлгэнүүдынь ФНО-гой ба РДФ-гэй нэгэдхэмэл комиссиин гэшүүдээр Мехикэдэ тунхаглагдаа. Эдэнэр Сальвадорой хэрэгүүдтэ гадаадаһаа хамаарха ябадал зайсуулха, ерээдүйн революционно-демократическа правительствын ажал ябуулгые эрхилхэ политическэ үндэһэ һуури бэлдэхэ зорилгоор дипломатическа ябуулга хэжэ эхилэнхэй.

ВАШИНГТОН. «Сальвадорто сэрэгэй туһаламжа үзүүлэлгээ һэргээжэ, 5 миллион доллар эльгээгдэхэ» гэжэ США-гай гүрэнэй департамент хуулита ёһоор соносхобо. «Вашингтон пост» газетэ Пентагоной мэдээнүүдые үндэһэ болгон, иигэжэ мэдээсэнэ: «Эндэхи правительствада сэрэгэй ямар туһаламжын хэрэгтэй байһые шэнжэлхын» тула американ сэрэгэй 7 советник Сальвадорто эльгээгдээ гэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Областной XXXI партийна конференци» — информационно мэдээсэл. КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи пленум. Конференци дээрэ һунгагдаһан КПСС-эй обкомой шэнэ бүридэл. «КПСС-эй XXVI съездые угтуулан» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. ТАСС-ай шэнэ ёнин.

Хоёрдохи ба гурбадахи хуудаһануудта. «Областной XXXI партийна конференци» — КПСС-эй областной комитедэй тоосоото элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгын материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Партиин съездэ зорюулагдаба» — Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ музей соо нээгдэһэн «Бидэ коммунизм байгуулнабди» гэһэн Буряадай уран зураашадай выставкэһээ Ч. Гомбоин, Н. Ефимов гэгшэдэй хэһэн репортаж. «Бүмбэрсэг дэлхэйн һонин» — ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбариһаа. Сонирхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.45 — «АБВГДейка».... 10.15 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 10.45 — «Манай адрес — Советскэ Союз». Челябинска областиин уран һайханай бүлгэмэй коллективүүдэй хабаадалгатай программа. 11.20 — «Һайн шанартай эд бараа элбэг ехээр гаргаха».

Улаан-Үдэ. 11.50 — «КПСС-эй XXVI съездые угтуулан». «Факел» — залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 12.20 — «Эрдэм наука ба техникэ» — киножурнал. 12.30 — Буряад хүгжэмэй концерт (үнгэтэ).

Москва. 13.15 — «Спортлотогой» 3-дахи тираж. 13.25 — «Наранай баян нөөсэ». 14.25 — «Уран зураашад тухай хөөрөөн». Фернан Леже. Түрэһөөр 100 жэлэйнь ойдо зорюулагдана. 15.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 15.15 — «Хани харилсаан» — телевизионно журнал. 15.45 — Үхибүүдтэ фильм. 17.15 — «Калугынхидай баримтаһан гол шэглэл» — телевизионно баримтата фильм. 18.05 — «Мэдээжэ аад, мэдээгүй бусын юумэн». 19.00 — «Партиин ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди». Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. Летуновой хөөрөөн. 19.30 — «Шэнэ жэлэй сэнхир галханай» концертнэ программа. 21.30 — «Время». 22.00 — «Шэнэ жэлэй сэнхир галханай» концертнэ программын үргэлжэлэл. 00.05 Шэнэ һонин.

Редактор Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000.

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.

Н-04303. Заказ № 14. Индекс 5901.